

Bunjevačko-Šokačka

DANICA

ILI

SUBOTIČKI KALENDAR

ZA PROSTU GODINU

1886.

IZDAJE

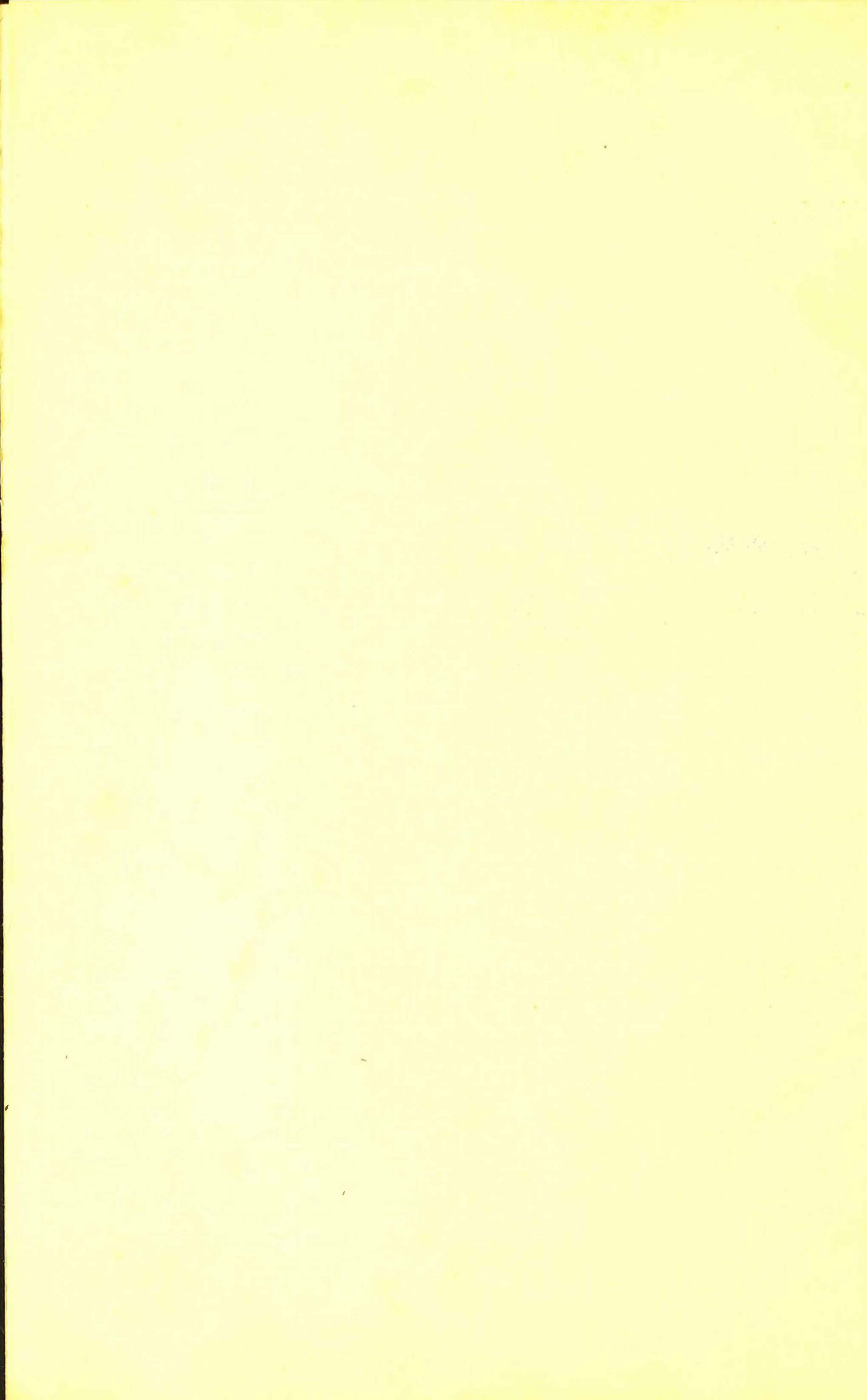
GJURO KREČI.

Cina je 25 nov.

U SUBOTICI, Tiskano kod SZÉKELY SIMON.

B.Š. knjižnica
I. Kujundžića

Bunjevačko-Šokačka

DANICA

ILI

SUBOTIČKI KALENDAR

ZA PROSTU GODINU

1886.

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ“
SUBOTICA
BUNJEVAČKO-ŠOKAČKA
KNIŽNICA „IVAN KUJUNĐIĆ“

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ“

IZDAJE Br.: 26/97. 2A

SUBOTICA
KNIŽNICA „IVAN KUJUNĐIĆ“

GJURO KREČI.

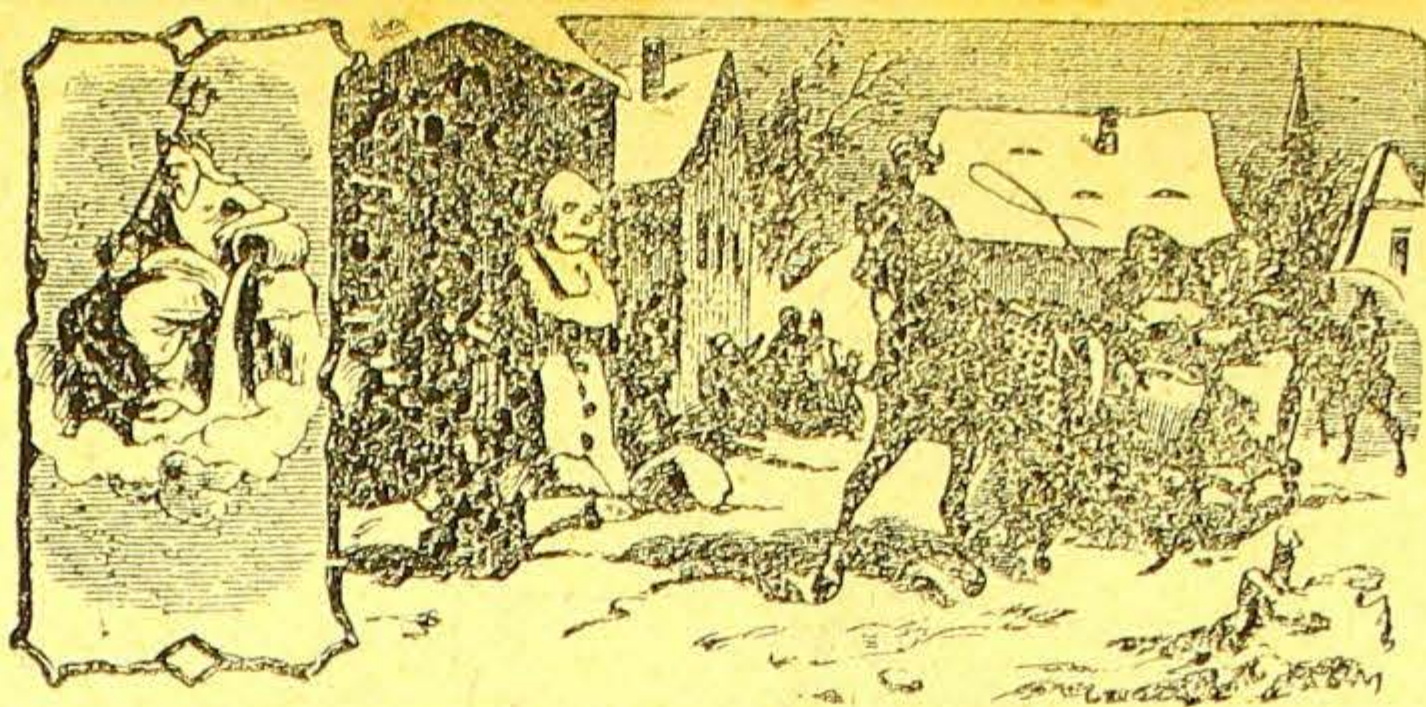
BUNJEVAČKA KNJIŽNICA +
SUBOTICA
1946.
+ IVAN KUJUNĐIĆ, SVEČENIK +

U SUBOTICI
Tiskano kod SZÉKELY SIMON.

zkv.09.15

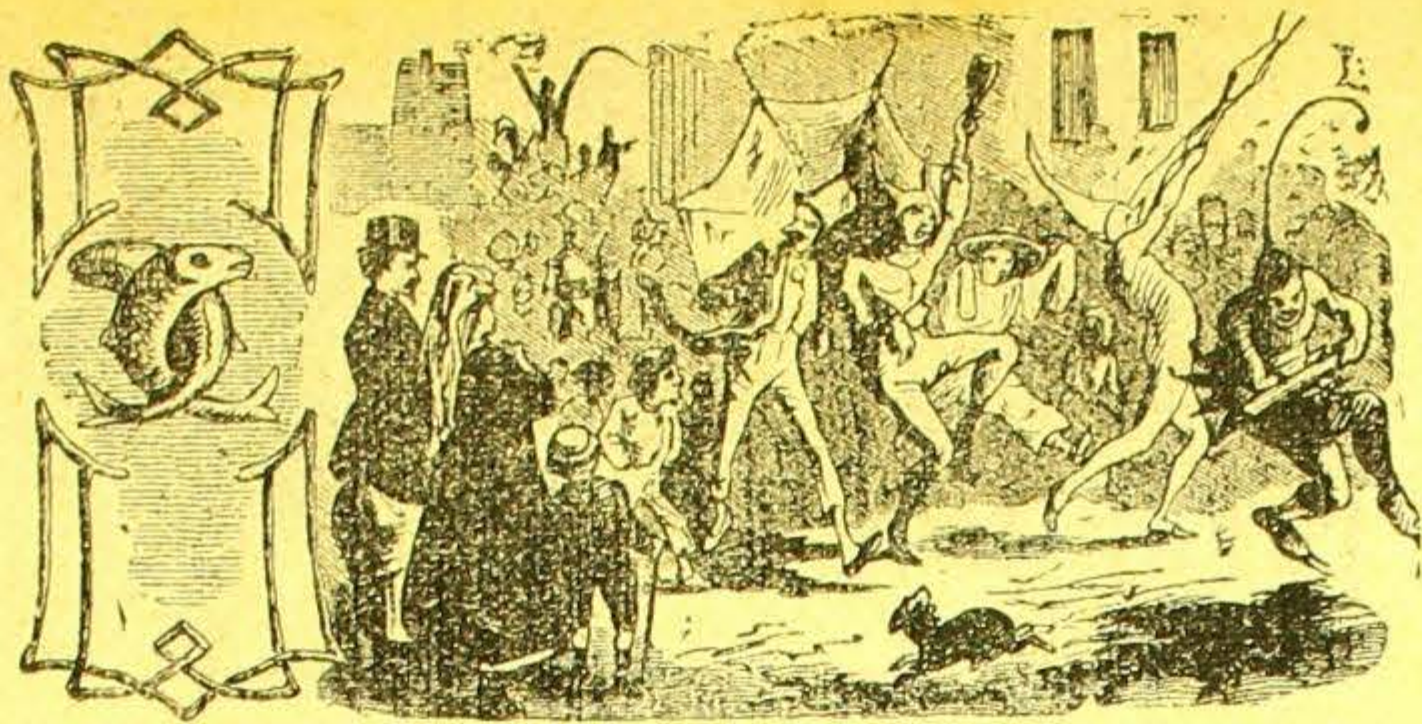

Siečanj, Januarius, ima XXXI dana.

Dani	Kat. i. prot.	☉	Pravoslav	Vrieme	S. iz	S. zap	Mjesečne meine.
Pet.	1 Nova g.		20 Ign. M.	stalno	7 53	4 13	☉ Mladi mjesec 5og 9s 9 č. u jutro; vri- me stalno hladno po- četkom snieg, konač- no smrznica.
Sub.	2 Makario		21 Juliana	hladno.	7 53	4 15	
1) Pošto je Herodes umro. Mat. 2.							
Ned.	3C Genov		22 F3 An.	veoma	7 53	4 16	☽ Prvi četvrt, 13 og 1 sat. 41 čas poslje pod; u njereno hlad- no, uz to oblačno. pre- ma koncu snieg.
Pon.	4 Tito B.		23 40 Muč	hladno	7 53	4 17	
Utor	5 Tele. i.		24 Eugen	☽ 9 s. 9	7 52	4 19	
Sried	6 Bogojav		25 A. Bož.	č. u jutro	7 51	4 20	☽ Pun mjesec 20og u 9 s. 1 č. u jutro; po- četkom liepo bistro. uz to hladno, prema koncu blago i oblač- no vrijeme.
Četv.	7 Nikod.		26 Z. Bog.	snieg	7 51	4 21	
Pet.	8 Severin		27 Sv. Stp	nast.	7 51	4 23	
Sub.	9 Julio		28 2T. M.	smrznica	7 50	4 25	
2) Dvanaest godišnji Isus u hramu. Luk. 2.							
Ned.	10 C 1 P. P.		29 F 33 Ml	stalno	7 49	4 27	☽ 1s 41 7 47 4 31 ☽ Zadnji četv. 27og 2 s. 47 č. noću; vri- eme promjenlivo, po- najviše oblačno, mag- lovito, noću hladno.
Pon.	11 Higin		30 Anast.	veoma	7 48	4 28	
Utor	12. Ernesto		31 Melani	mrzlvr.	7 48	4 29	
Sried	13 Hilarij		1 S. 1886	☽ 1s 41	7 47	4 31	
Četv	14 Feliks P		2 Silvest	č. popod	7 46	4 32	
Pet.	15 Mavro o		3 Malah.	umjere	7 46	4 33	
Sub.	16 Marcel		4 70 apo	hladno	7 45	4 35	
3) Svatba u Kani galilejskoj. Ivan 2.							
Ned.	17 C 2 Ime I		5E Teof	Antun P	7 44	4 37	Duljina dana 1.: 8 sat 22 časa. U siečnju naraste d. za 1 sat. i 8 časa.
Pon.	18 Priska		6 Bogoj.	☉ 1	7 43	4 39	
Utor	19 Sara		7 Iv. Kr.	s 45 č. no	7 42	4 40	
Sried	20 Fab. Seb		8 Georg	☽ 9 s. 1	7 41	4 42	
Četv.	21 Agneza		9 Polijek	☽ 9 s. 1 č. u. jutro	7 40	4 44	
Pet.	22 Vinko		10 Grigor	bistro	7 39	4 46	
Subo	23 Zar. B. D		11 Teodoz	mj. vjet	7 28	4 47	
4) O gubaveu. Mat. 8.							
Ned.	24 C 3 Timo		12 E 1 Tac.	liepizim	7 36	4 49	Vrieme po izkuztvu. Liepo i stalno vri- eme običajno nastaj- je: Kad se južno za- padni vjetar okrene u sjevero zapadni. Ako nuz iztočni vje- tar malko sniega pa- da. Kad se na za- padu gusta magla diže. Ružno, u obće mlako vrijeme nas- taje: Kad se sjevero istočni vjetar mienja kad djubbre sardi.
Pon.	25 Obr. Pa.		13 Herm.	skidani	7 35	4 50	
Utor	26 Polyk.		14 Sava I.	blag. vr	7 34	4 51	
Sried	27 Ivān K.		15 Pavo T.		7 33	4 52	
Četv	28 Karlo V		16 Ver P.	☽ 28 47	7 32	4 54	
Pet.	29 Franj S.		17 Ant V.	☽ 29 47 č. p. noć	7 31	4 55	
Subo	30 Adelg.		18 Atanas	☽ 29 47 č. p. noć	7 31	4 66	
5) O Isusovoj ladjici. Mat. 8.							
Ned.	31 C 4 P N.		19 E 2 M	hlad. vr	7 30	4 58	

Veljača, Februarius, XXVIII dana.

Dani	Kat. i Prot.	☉	Pravoslav	Vrieme	S. iz.	S. zap	Mjesečne meine.
Pon.	1 Ignac b.		20 Eutim	maglo-	7 29	4 59	<p>☾ Mladi mjesec 4 og 4 s 31 čas. u jutro ; oblačno s jakim sniegom, zatim vjetrovito i veoma hladni dani.</p> <p>☽ Prvi četvrt 1-og 4 sat. 2 čas. u jutro; vrieme počet kom vjetrovito, promjenljivo, zatim čis. i hlad.</p>
Utor	2 Svet M.		21 Maks.	vit. neu	7 28	5 0	
Sried	3 Bl. B.M.		2 Timot.	gdn. vr.	7 27	5 1	
Četv	4 Veronik		23 Klim.	☾ 4s31	7 25	5 2	
Pet.	5 Agata		24 Kseni.	č.u jut	7 25	5 4	
Subo	6 Dorotea		25 Grig.	v.snieg	7 24	5 6	

6) O dobrom sjemenu. Mat. 13.

Ned.	7 C5	Rom		26 E3	Ks.	početk.	7 22	5 8	<p>☾ Pun mjeses 18og 7 s. 31 č. u večer ; neugodni sniežni dani, u jutro i u večer pumo magle.</p> <p>☾ Zadnji četvrt 25-og, 6 s. 27 čas. u večer ; vrieme promjenljivo, većom stranom vjetrovito, prema koncu vedro.</p> <p>Duljina dana 1. : 9 sat 27 čas.</p> <p>U veljači naraste d. za 1 sat i 27 časova.</p> <p>Vrieme po izkustvu.</p> <p>Mrzlo, liepo i stalno vrieme će biti: ako piri jugo iztočni vjetar. Ako je mjesec jako bljed. Ako večerno rumenilo jako visoko dosiže.</p> <p>Zlo pako, i, i mehko vrieme će biti : Ako zapadni vjetar piri. Ako posle duže zime snieg u slici leda pada, što se lahko pozna kad udara u prozor.</p>
Pon.	8 Ivan m.		27 Ivan m	sniežno	7 21	5 9			
Utor	9 Apolonij		28 Jefrem	prema	7 20	5 10			
Sried	10 Školast.		29 Ignac	koncja-	7 18	5 12			
Četv	11 Desider.		30 Vasil	ka zima	7 16	5 14			
Pet.	12 Elulalia		31 Cr. i Iv.	☽ 4 s. 2	7 14	5 16			
Subo	13 Fuska dj		1 Veljača	č.u jut.	7 12	5 18			

7) O gorušičnom sjemenu, Mateo 13.

Ned.	14 C6	Val.		2 E Svječ.	promj.,	7 10	5 19
Pon.	15 Faustin		3 Sime	hladno	7 8	5 21	
Utor	16 Julijan.		4 Isidor		7 6	5 22	
Sried	17 P. Sabb.		5 Agata		7 4	5 24	
Četv	18 Kolom.		6 Vukol		7 2	5 26	
Pet.	19 Konrad		7 Parten	č.na vč.	7 1	5 28	
Subo	20 Eleuter		8 Teodor	magla	7 0	5 30	

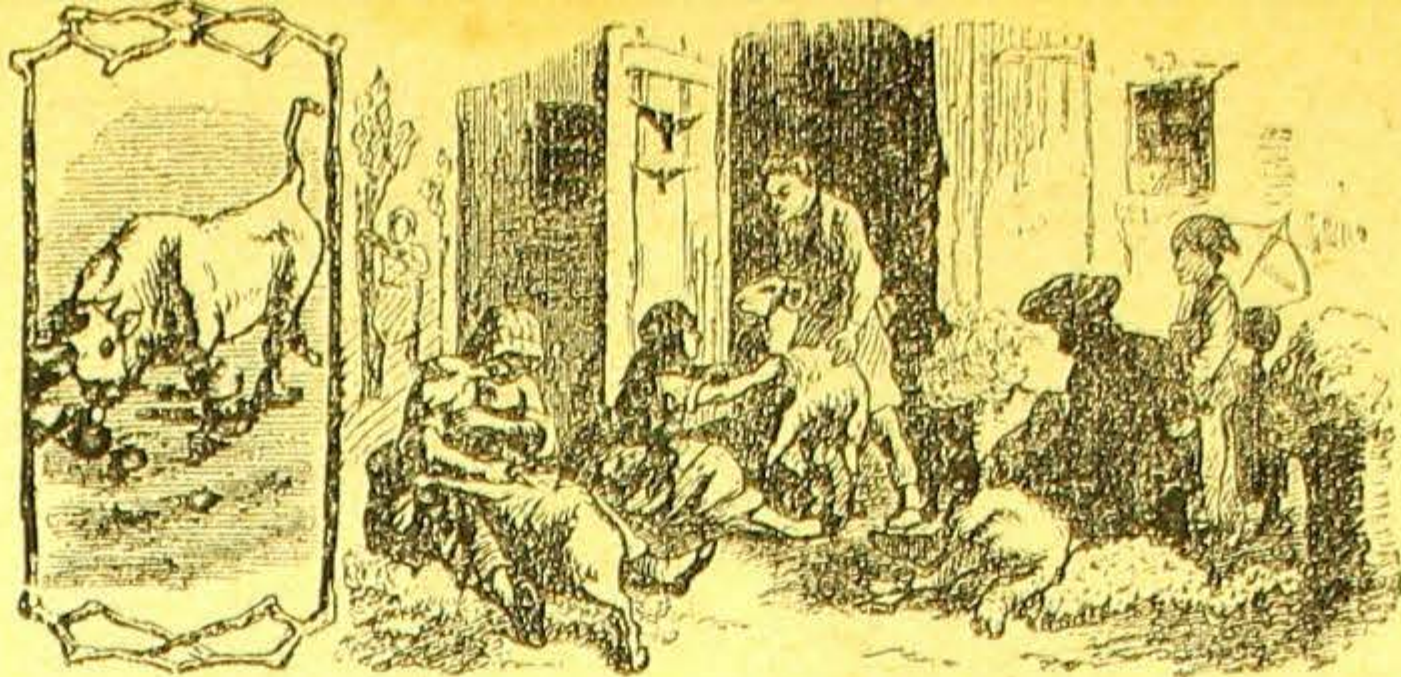
8) O poslenicih u vinogradu. Mat. 20.

Ned.	21 C Sedam		9 E Sed.	Ursula	6 58	5 31
Pon.	22 Petar		10 Karal	snieg,	6 56	5 33
Utor	23 Romana		11 Vasilij	u jutro	6 55	5 35
Sried	24 Mat. ap.		12 Melet	magla	6 53	5 37
Četv	25 Valp.		13 Martin		6 51	5 38
Pet.	26 Viktor		14 Auks.	č.na vč.	6 49	5 40
Subo	27 Leand.		15 Ones.	vel. vjet	6 47	5 41

Ned. 28 C Sedm. 9) O sijaču i sjemenu. Luka 8.

Ned. 28 C Sedm.	16 E Mes	Roman	6 45	5 42
------------------------	-----------------	-------	------	------

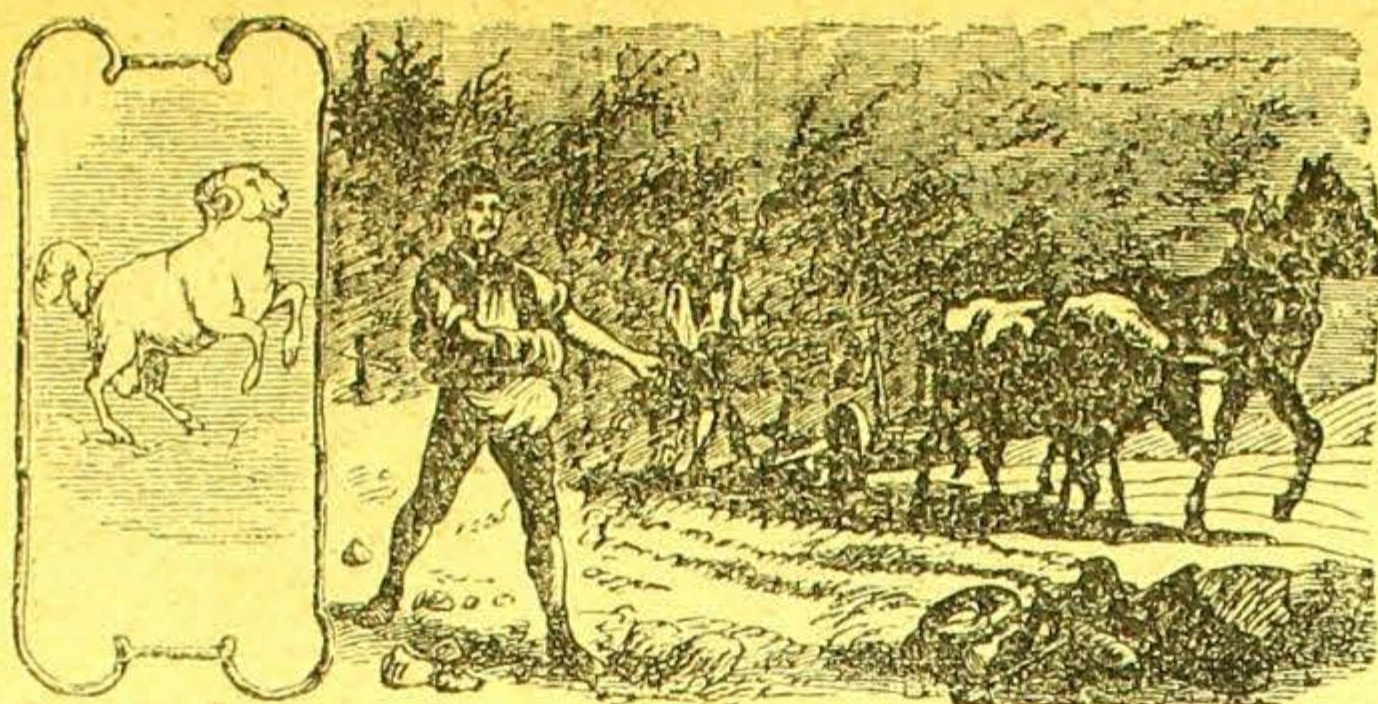

Ožujak, Martius, XXXI dana.

Dani	Kat. i Prot.	☉	Pravoslav	Vrieme	S. iz.	S. zap	Mjesečne miene.
Pon.	1 Antonia		17 Todor	vrieme	6 43	5 43	☽ Mladi mjesec 5-og, 11 s. 20 č. noću, kod nas nevidljivim pomrčanjem sunca oblačno, vjetrovito vrieme.
Utor	2 Simplic.		18 Lav P.	početk.	6 41	5 44	
Sried	3 Kunig.		19 Archip	kišovit.	6 39	5 45	
Četv	4 Teofil		20 Lav B.	zat.bist	6 37	5 46	
Pet.	5 Euseb.		21 Timot.	☉ 11s20	6 35	5 48	
Subo	6 Mirko		22 Maric.	noč.ne.	6 33	5 49	
10) Isus izliečio slipeca. Luka 18.							
Ned.	7 C2 Petd.		23 ESürop	vidjl.po	6 31	5 50	☽ Prvi četvrt 13og, 2 sat. 33 čas. po podne ; pimjereno hladno južnim vjetrom. ☽ Pun mjesec 20og 5 s. 53 čas. u jutro ; s liepim blagim vedrim protuljetnim vremenom. ☾ Zadnji četvrt 27og. 12 s. o podne ; vrieme se naglo mijenja, većom stranom hladno prema koncu snieg. Duljina dana 1.:10 sat. 57 čas, U ožujku naraste d. za 1 sat. i 41 čas. Vrieme po izkustvu. Kakove je vrieme oko 9. ožujka, takvo običaje ostati kroz cieli mjesec. Ako je sicčanj vruć bio, ožujak je hladan. Suh ožujak obcčaje liep svibanj. Bure u vrieme kad su dani i noći jednako dugi, proriću plodnu godinu. Ako su sunce i mjesec pri izlazu neobično veliki, bit će kiše ; isto tako i kad se zvona daleko č,
Pon	8 Ivano.B.		24 IvanGl	mrč.sun	6 29	5 52	
Utor	9 Fašnjak		25 Taras.	Francis	6 27	5 54	
Sried	10 Čist.sr.		26 Propir	40Muč.	6 25	5 56	
Četv	11 Heraklij		27 Prokop	oblačno	6 23	5 57	
Pet.	12 Grgur		28 Vasil.	zat.bist.	6 21	5 58	
Subo	13 Rozina		1 Ožujak	☾ 2s 33	6 29	5 59	
11) Isus napastovan od djavla. Mat. 4.							
Ned	14 C3 Čista		2 E1 N.p.	č.p. pod	6 17	6 1	
Pon	15 Krištov		3 Eutrop	mimo i	6 15	6 3	
Utor	16 Henrik		4 Geras	blag. vr	6 13	6 4	
Sried	17 Kvatriř		5 Konon	Gertr.	6 11	6 5	
Četv	18 Aleks.		6 42Muč	južni vj	6 9	6 7	
Pet.	19 J.z.M.		7 Basilio	Pod.pr.	6 7	6 9	
Subo	20 Niceta		8 Teofil.	☉ 5s53	6 5	6 10	
12) Preobraženje Isusovo. Mat. 17.							
Ned	21 C4 Pač.		9 E2 40m	č.u jutř	6 3	6 11	
Pnn	22 Oktavi.		10 Kodrat	☉ 20	6 1	6 13	
Utor	23 Viktori.		11 Sofron	5s 54č.	5 59	6 14	
Sried	24 Gabriel		12 Teofan	po pod	5 57	6 16	
Četv	25 Blagovie		13 Nicefor	liepo	5 55	6 17	
Pet.	26 Emanu.		14 Bened.	bist. vr.	5 53	6 19	
Subo	27 Rupert		15 Agadio	☾ 12s0	5 51	6 20	
13) Isus iztjeriva djavla. Luka 11.							
Ned	28 C5 Oculi		16 E3 Sab	č. o pod	5 49	6 22	
Pon	29 Ciril		17 Aleksi.	promie.	5 47	6 23	
Utor	30 Quirin		18 Kiril	vr. neu-	5 45	6 25	
Sried	31 Am. Pr		19 Krisan	godn.hl	5 43	6 26	

Travanj, Aprilis, ima XXX dana.

Dani	Kat. i Prot.	Pravoslav	Vrieme	S. iz.	S. zap	Mjesečne miene.
Četv	1 Hugo b.		20 Sav.m.	promj.	5 41 6 27	☾ Mladi mjesec 4-og, 3 s. 47 čas. po podne ; donša brom jenljivo većom stranom vjetrovito kišovito vrieme.
Pet.	2 Franj.P		21 J. ap.	snieg,	5 39 6 28	
Subo	3 Rikard		22 Vaz.m	magla	5 37 6 29	
14) Isus nahranio 5000 ljudih. Ivan 8.						
Ned	4 C6 Laet		23 E4 Nik	☾ 3s 47	5 35 6 31	☾ Prvi četvrt 11-og 10 s. 0 čas. u večer ; vrieme se izbistri, ter će biti blago i ugodno. ☽ Pun mjesec 18-og, 4 sat. 15 čas. po podne ; početkom hl. kišovito, zatim topli vjetar. Zadnji četvrt 26-og, 6 s. 32 čas. u jut. liepo skoro toplo vr. prema koncu bura. Duljina dana. : 12 sat. 49 čas. U travnju naraste d. za 1 sat. 35 časa. Vrieme po izkustvu. Kad je u travnju jako ugodno, sledi hrdjav svibanj. Bure u travnju znače vlažnu godinu. Kad se plava i žuta boja na dugi dobro vide, bit će nekoliko dana l. Kiša oko Uskrsa pro riče, da će biti malo raži. Ako je oko Gjr. ran u njoj može sakriti ; biti će obilan plod.
Pon	5 Vinko		24 Zakar.	č.p. pod	5 33 6 33	
Utor	6 Siksto p		25 Blag.	obalčno	5 31 6 34	
Sried	7 Herman		26 Gabr.a	vrieme,	5 29 6 36	
Četv	8 Desider		27 Matrin	promi.	5 27 6 37	
Pet.	9 Celestin		28 Ilarion	puno	5 26 6 39	
Subo	10 Ezekiel		29 Mark.v.	vjetra	5 24 6 40	
15) Zudije hoće da kamenuju Isusa. Ivan 8.						
Ned	11 C7 Jud		30 E5 Cl.J.	☽ 10s 0	5 22 6 41	
Pon	12 Julio		31 Hypat	č.u več	5 20 6 42	
Utor	13 Justin		1 Trav.	vedro	5 18 6 44	
Sried	14 Tiburcij		2 Tito.Č.	blag.vr	5 16 6 45	
Četv	15 Anastis.		3 Nikita	ugodno	5 14 6 47	
Pet.	16 7žalost		4 Josip	Tiribij	5 12 6 48	
Subo	17 Rudolf		5 Teodul	vedro	5 10 6 50	
16) O ulazu Isusovom u Jeruzolim. Mat, 21.						
Ned	18 C8 Cvjet		6 E6 Cvj.	☽ 4s 15	5 8 6 51	
Pon	19 Antonia		7 Gjuro	č.p. pod	5 6 6 53	
Utor	20 Agnes		8 Herod	topli vj.	5 4 6 54	
Sried	21 Anzelm		9 Evpsh	kiš. vr.	5 3 6 55	
Četv	22 Vel.Č.		10 Vel. Č.		5 1 6 57	
Pet.	23 Vel.P.		11 Vel. p.	s3 1 p.p	4 59 6 58	
Subo	24 Vel.S.		12 Vel. S.	Gjuro	4 57 6 59	
17) O uskrsnuću Isusovu. Mark. 16.						
Ned	25 C Uz. N.		13 P Usk	Mark e.	4 56 7 1	
Pon	26 Uzkrš P		14 Usk. P.	☽ 6s 22	4 55 7 2	
Utor	27 Peregr.		15 Aristar	č.u jut	4 53 7 4	
Sried	28 Živko m		16 Agapij	dosta	4 51 7 5	
Četv	29 Petar m		17 Simeo.	topl.vr.	4 49 7 7	
Pet.	30 Sv. Kat		18 Jov.D.	bura	4 47 7 8	

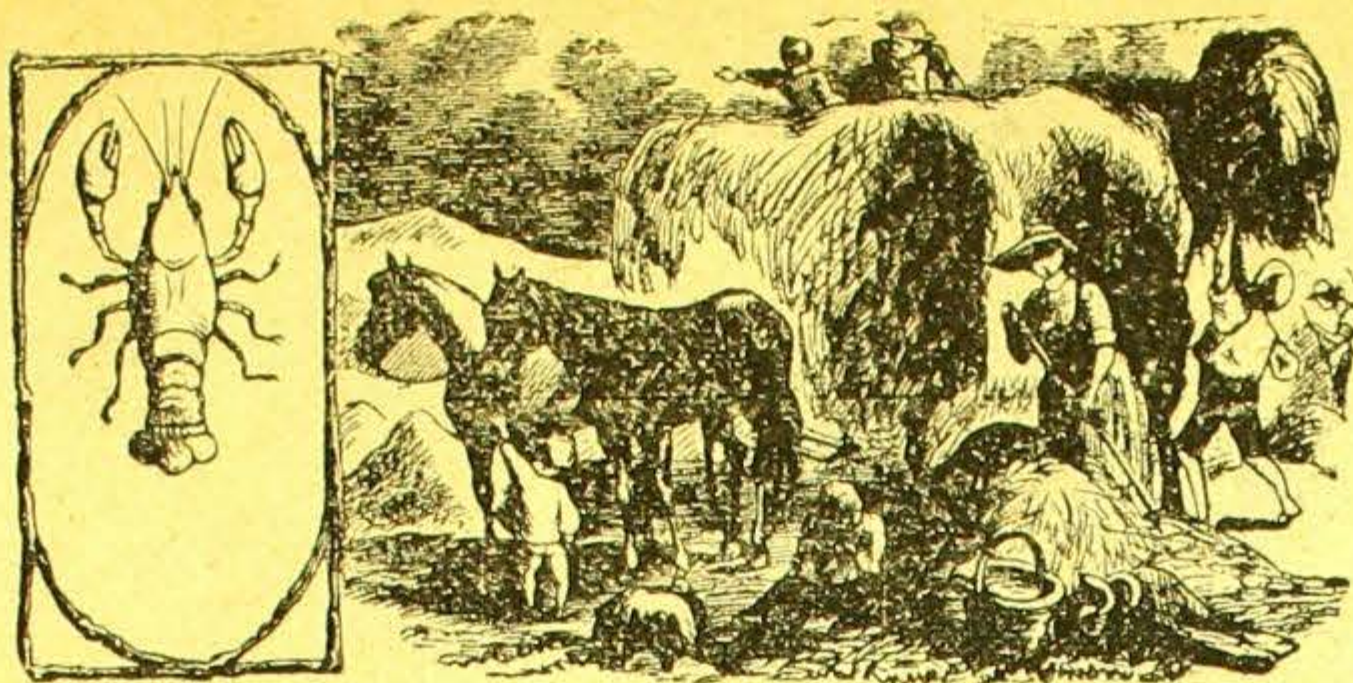

Svibanj, Maius, ima XXXI dana.

Dani	Kat. i Prot	△	Pravoslav	Vrieme	S. iz	S. zap	Mjesečne miene.
Subo	1 Fil. i J.		19 Ivan P	vedro	4 45	7 9	Mladi mjesec 4-og, 4 s. 59 č. u iutro; donosi oblačno danju
18) Isus na zatvorena vrata unišao. Ivan 20.							
Ned	20 1 Biel. n		20 E1 T. F.	Sigism.	4 44	7 11	toplo, jutrom hladno
Pon	3 † časast		21 Januar	licpo vr	4 42	7 15	vrieme, kad kada b.
Utor	4 Florian		22 The. S.	4s59	4 40	7 15	Prvi četvrt 11-og
Sried	5 Vincen.		23 Sv. Gj.	č. u jut	4 39	7 15	3 s. 3 č. u jutro; vr.
Četv	6 Ivan pr		24 Zakar	oblač.	4 38	7 16	početkom oblačno,
Pet.	7 Stanko		25 Mar. e.	magla	4 37	7 17	čas. kiša i vjetar, zat.
Subo	8 Mijo		26 Vasil	kiša. br	4 35	7 18	vedro, konačno promienljivo hladno.
19] O dobrom pastiru. Ivan 10.							
Ned	9 2 Miser		27 E2 Sim	Georg.	4 33	7 20	Pun mjesec 18-og, 3 s. 3 č. u jutso;
Pon	10 Antun R		28 Jazon	toplid.	4 31	7 21	s početka vjetrovito,
Utor	11 Beatrix		29 9 Muč.	3s. 3	4 30	7 22	zatim mirno, vedro i
Sried	12 Pankr.		30 Jak. a.	č. u jut.	4 29	7 23	ugodno vrieme, zrak
Četv	13 Servac		1 Svib.	vedro	4 28	7 25	se ugrije.
Pet	14 Bonifac		2 Athan	vjetrv.	4 27	7 27	Zadnji četvrt 25-
Subo	15 Sofija		3 Tim. M	k. biša	4 26	7 28	og, 12 s. 52 č. u jut.
20] Za kratko vrieme opet ćete me vidjeti. Ivan 16.							
Ned	16 3 Jubil		4 E3 Pel.	Ivan N.	4 25	7 30	donaša s. početka
Pon	17 Ubad		5 Irenej	hladno	4 24	7 31	promienljivo vjetro-
Utor	18 Srečko		6 Job	3s. 3	4 23	7 32	vito vrieme- prema
Sried	19 Ivon sv		7 Vod. B.	č. u jut	4 22	7 33	koncu rastuća toplj.
Četv	20 Bernard		8 Jov. a		4 21	7 34	Duljina dana.: 14
Pet.	21 Konst.		9 Izaji P.	4s 54 č.	4 20	7 35	satih 19 čas.
Subo	22 Julia D.		10 Sim. a.	po noći	4 19	7 36	U svbnju naraste d.
21. Vraćam se k onomu, tko me je poslao. Ivan 16.							
Ned	23 4 Cant.		11 E4 K. i	Desider	4 18	7 37	za 1 sat. i 11 časa.
Pon	24 Janka		12 Epifan	ugodno	4 17	7 38	Vrieme po izkustvu.
Utor	25 Urban		13 Glycer	12s52	4 16	7 39	Liepo vrieme će
Sried	26 Filip N.		14 Izidor	č. u jut	4 15	7 40	biti: Ako je večerno
Četv	27 Ivan P.		15 Pahom	večom	4 14	7 41	rumenilo zlatne boje
Pet.	28 Vilim B.		16 Tihon	strano.	4 13	7 42	ako se pri zalazu
Subo	29 Maks.		16 Andr.	promi.	4 12	7 43	sunca na vodi i na
22] Stogod tražite u moje ime, dobit ćete. Ivan 16.							
Ned	30 5 Rog.		18 E5	Ferdin.	4 11	7 44	njiva gusta magla di
Pon	31 Ang. † d		Teod	oblač	4 10	7 45	že; ako kraljevska
23] Ako je večerno rumenilo veoma crven.							

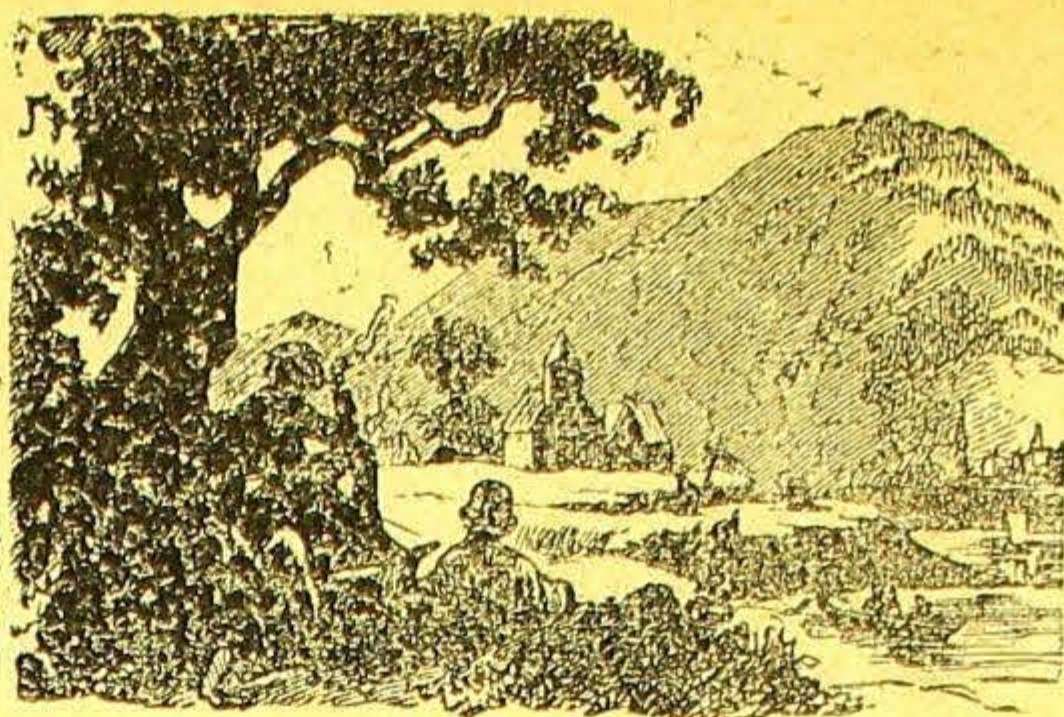

Lipanj, Junius, ima XXX dana.

Dani	Kat. i Prot.	△	Pravoslav	Vrieme	S. iz.	S, zap	Mjesečne miene.
Utor	1 Nik.	) Proš d	20 Talal	toplo	4 10	7 46	☾ Mladi mjesec 2-og, 3 s. 11 č. po podne vrieme stalno vedro, liepo, nu v. topl. ☽ Prvi četvrt 9 og, 8 s. 43 č. u jutro; donosi oblačno vrm. kadkada oluje i rastuću topljinu. ☼ Pun mjesec 16-og, 2 s. 55 č. po pod. vrieme naglo promijenljivo, vjetrovito prema koncu vedro i toplo. ☾ Zadnji četvrt 24 og, 5 s. 51 č. po pod. donosi dobro toplo vrieme čestom buro. i naglom kišom. Duljina dana 1. ! 15 sat. 24 čas. U Lipn. raste d. jos. 16 č. a zat. p.za 4 č, Vrieme po izkustvu.
Sried	2 Eraz.)		21 Sila i Il	☾ 3s 11	4 9	7 47	
Četv	3 Spasovo	☼ 22 Spaso.	č.p. pod	4 9	7 48		
Pet.	4 Krivim	☼ 23 Mihail.	topljin.	4 9	7 49		
Subo	5 Boifaci.	☼ 24 Simeo.	raste	4 8	7 49		
23) Kad dodje utjštitelj. Ivan 15 i 16. pog.							
Ned	6 C6 Exan.	☼ 25 E6 I, g.	Norber.	4 8	7 50	☾ Zadnji četvrt 24 og, 5 s. 51 č. po pod. donosi dobro toplo vrieme čestom buro. i naglom kišom. Duljina dana 1. ! 15 sat. 24 čas. U Lipn. raste d. jos. 16 č. a zat. p.za 4 č, Vrieme po izkustvu.	
Pon	7 Robert	☼ 26 Karpo	liepo ali	4 7	7 50		
Utor	8 Medard.	☼ 27 Terap.	toplo	4 7	7 51		
Sried	9 Srečko	☼ 28 Nikita	☾ 8s 43	4 7	7 52		
Četv	10 Margar.	☼ 29 Teodo.	č.u jut.	4 6	7 52		
Pet,	11 Barnab	☼ 30 Ižak	česte	4 6	7 53		
Subo	12 Basilid	☼ 31 Herm.	bure	4 6	7 53		
24) Tko mene ljub, činiti će zapoviedi moje. Ivan 14.							
Ned	13 C Duhovi	☼ 1 E L. Dn.	Ant. P.	4 6	7 54	☾ Zadnji četvrt 24 og, 5 s. 51 č. po pod. donosi dobro toplo vrieme čestom buro. i naglom kišom. Duljina dana 1. ! 15 sat. 24 čas. U Lipn. raste d. jos. 16 č. a zat. p.za 4 č, Vrieme po izkustvu.	
Pon	14 Duh. P.	☼ 2 Duh. P	Vaz. N.	4 5	7 54		
Utor	15 Vid.mč.	☼ 3 Lucia.	vjetar	4 5	7 55		
Sried	16 Kvatrič	☼ 4 Mitrof	☼ 2s 50	4 5	7 55		
Četv	17 Adolf	☼ 5 Dorot.	č.p. pod	4 5	7 55		
Pet.	18 Marceľ	☼ 6 Visar	☼ 21 ☼	4 4	7 55		
Subo	19 Julina	☼ 7 Todor	☼ 2 s. 8 č.	4 4	7 55		
25) Dana ni je sva moć. Mateo 28.							
Ned	20 C1S Troj	☼ 8 E1S, sv. p. podn		4 4	7 56	☾ Zadnji četvrt 24 og, 5 s. 51 č. po pod. donosi dobro toplo vrieme čestom buro. i naglom kišom. Duljina dana 1. ! 15 sat. 24 čas. U Lipn. raste d. jos. 16 č. a zat. p.za 4 č, Vrieme po izkustvu.	
Pon	21 Vjekosl.	☼ 9 Kiril A	Poč: hjet	4 4	7 56		
Utor	22 Paulin	☼ 10 Timot	Najdul.	4 4	7 66		
Sried	23 Sidonia	☼ 11 Vartol	dani	4 5	7 56		
Četv	24 Brašanč	☼ 12 Onuf.	☼ 6s 51	4 5	7 56		
Pet.	25 Prosp. A	☼ 13 Akilna	p. podn	4 5	7 56		
Subo	26 Iv. i P.	☼ 14 Elisej	topli vj	4 6	7 56		
26) O velikoj večeri Luka 14.							
Ned	27 C2 Lad.	☼ 15 E2 Am.	liepo	4 7	7 57	☾ Zadnji četvrt 24 og, 5 s. 51 č. po pod. donosi dobro toplo vrieme čestom buro. i naglom kišom. Duljina dana 1. ! 15 sat. 24 čas. U Lipn. raste d. jos. 16 č. a zat. p.za 4 č, Vrieme po izkustvu.	
Pon	28 Lav P†	☼ 16 Tych.	toplo,	4 7	7 57		
Utor	29 Pet. i P.	☼ 17 Manoj.	čest bu	4 8	7 57		
Sried	20 Sp. Pav.	☼ 18 Leonti	re, kiša	4 9	7 57		

Srpanj, Julius, ima XXXI dana.

Dani	Kat. i Prot	△	Pravoslav	Vrieme	S. iz.	S. zap	Mjesečne miene.
Četv	1 Teobald		19 Juda	☉ 11s23	4	9 7 56	☉ Mladi mjesec 1-og, 11 s, 23 čas po noći ; stalno vedro, toplo vrieme,
Pet.	2 Poho. G		20 Metod. č.p.noči	4	10 7 56		
Subo	3 Eulog.		21 Julija vedro	4	10 7 44		
27] O zabludjeloj ovcí. Luka 15.							
Ned	4C3 Udalr		22E3 Jev.	toplivje	4	11 7 55	☾ Prvi četvrt 8-og, 2 sat, 34 č, po podne veoma toplo,
Pon	5 Cir.i M.		23 Agrip.	tar, vrie	4	12 7 54	
Utor	6 Izaija		24 Ivanj d	mevedr	4	13 7 54	☉ Pun mjesec 16 o 4 s, 25 čas, u jutro ; krasno ljetno vrieme topljina sve većma raste,
Sried	7 Vilibal		25 Fevro.	i toplo	4	14 7 53	
Četv	8 Kilijan		26 David	) 2s34	4	15 7 53	
Pet.	9 Lukrec		27 Sams.	č p.pod	4	15 7 53	
Subo	10 Amalija		28 Cir.Iv.	d.topl	4	16 7 52	
28] Oh obilnom ribolovu. Luka 4.							
Ned	11C Piopp		29 E P. P.	oblačno	4	17 7 52	☾ Zadnji četvrt 24 og, 8 s, 38 č, u jutro, vedri topli dani,
Pon	12 Hinko		30 12 ap.	bure i	4	18 7 51	
Utor	13 Margar.		1 Spranj	plahe	4	19 7 51	☉ Mladi mjesec (po drugi kraj) 31 og, 6s. 42 č u jutro ; topli dani slujom.
Sried	14 Ronav.		2 P.Mar.	dolaze	4	20 7 50	
Četv	15 R. Apos		3 Jakint.	često	4	20 7 50	
Pet.	16 Škap.M		4 Andri.	☉ 4s25	4	22 7 49	
Subo	17 Aleksij		5 Atanas	č.u jutro	4	23 7 48	
29] Ako nebudet pravedniji od farizeja. Mat. 5.							
Ned	18C Fr.idr		6EŠ Sisoj	vel.vrč.	4	24 7 48	☾ Vrieme po izkustvu. Dobromu se je vi- emenu nadati : Ako je pri zalazu sunca l. bilo ; kad slavulji marljivo pjevaju.
Pon	19 Pav. V.		7 Toma	ka.dkiš	4	25 7 47	
Utor	20 Ilija pr.		8 Proko.		4	26 7 46	
Sried	21 Daniel p		9 Pankr.	☉ 8s	4	27 7 45	
Četv	22 Marija M		10 45 Muč	Pasji d.	4	28 7 44	
Pet.	23 Liborio		11 Olga	d. liedo	4	29 7 43	
Subo	24 Kristina		12 Proklo	☾ 8s 38	4	30 7 42	
30] Isus nahranio 5000 ljudih. Mark. 8.							
Ned	25C6 Jak.a		13EŠ Gavr	č.u jutro	4	32 7 40	☾ Zlo će vrieme biti Ake je pri izlasu su. bura ; ako pietli ku- kuriču posle sunčan. zahoda ; kad su ko- koši žalostn. Ako se vodne ptice često kupaju.
Pon	26 Anna		14 Akila	vedro.	4	33 7 39	
Utor	27 Pantelij		15 Kirik	veoma	4	34 7 37	
Sried	28 Inone.		16 Atinog	vruče	4	35 7 36	
Četv	29 Marta		17 Marian	☉ 6s	4	36 7 35	
Pet.	30 Abdon		18 Sisaos	42čas.u	4	37 7 34	
Supo	31 Ign. L		19 Makre.	jutro	4	38 7 33	

Kolovoz, Augustus, ima XXXI dana.

Dani Kat. i Prot ▽ Pravoslav Vrijeme S. iz. S. zap

31] O krivih prognozi. Mat. 7.

Ned	1C7	V. P		20E7	Ilij.p.	krasno	4	39	7	30
Pon	2	Poreiun		21	Sim. J.	ljetnov	4	40	7	31
Utor	3	Aug. B.		22	Mar.M.	samo	4	42	7	28
Sried	4	Domin.		23	Trofim	vrućin.	4	43	7	27
Četv	5	Sniez.M		24	Kristi	nepril.	4	44	7	25
Pet.	6	Preo.Is.		25	Ana	☾ 10s ₂₂	4	45	7	24
Subo	7	Kajetan		26	Herm.	č.u več	4	47	7	22

32] O nepravednom domaćinu. Luka 16.

Ned	8C8	Cirj		27E8	Pan	vedro	4	48	7	20
Pon	9	Roman		28	Prokor	suh. vr	4	50	7	19
Utor	10	Lovro		29	Kanil.	čes topl	4	51	7	18
Sried	11	Suzana		30	ngjel.	vjetrov	4	52	7	17
Četv	12	Klara		31	Jevdo	nesnos.	4	54	7	15
Pet.	13	Hypolit		1 Kolov.		vrućina	4	55	7	13
Subo	14	Euseb.		2	Stjep.a	7s40	4	56	7	11

33] Isus oplakuje Jerusolim. Luka 19.

Ned	15C9	V.Go		3E9	Iz.	č.u več.	5	8	7	10
Pon	16	Rok		4	7 muč.	v. vruć.	4	59	7	8
Utor	17	Liberat		5	Evgen	mного	5	0	7	6
Sried	18	Helena		6 Preobr		olujah	5	2	7	5
Četv	19	Ljudev.		7	Demet	Sv.pa,d	5	3	7	3
Pet.	20 Stjep.kr			8 Step.kr		1.5	5	4	7	1
Subo	21	Bernard		9	Mat, a.	8č. noć	5	6	6	59

34] O farizejima i oćitniku. Luka 18.

Ned	22C10	Pim		10E10	ov	8s58	5	7	6	58
Pon	23	Filip		11	Euplu.	č.navč	5	8	6	56
Utor	24	Bartol		12	Fotija	oplaču	5	10	6	54
Sried	25	Ludv.kr		13	Maksi.	veoma	5	11	6	52
Četv	26	Samuel		14	Miheu	toplo	5	12	6	50
Pet.	27	Jos, Kal		15 Vel.G.		☾ 2s	5	14	6	48
Subo	28	August.		16	Diomi.	11č p.p	5	15	6	46

35] Isus budi gluhoniema. Marko 7.

Ned	29C11	An.č		17E11	Ma	nevidlj.	5	16	6	45
Pon	30	Dj.Roza		18	Florir.	ponrč.	5	17	6	43
Utor	31	Rajman		19	Andr.S	zauca	5	19	6	41

Mjesečne miene.

☾ Prvi česvrt 6 og, 10 sat. 22 čas u več. stalno vedro, veoma vruće suho vrijeme.

☀ Pan mjesec 14og 7 s. 40 čas u večer; velika vrućina, koja je kadkada olujami i plohom ublažena.

☾ Zadnji četvrt 22. og, 8 s. 58 č. u večer vrijeme oblačno, noć, ju i u jutro hladno, d. toplo, većinom obla.

☾ Mladi mjesec 29 og, 2 s. 11 č. po podne, nevidljivo pomrćanje sunca; vedro, veoma liepo vrijeme i toplo.

Duljina dana 1. : 14 sat. 46 čas.

U kolovuzu pada d. za 1 sat i 30 čas.

Većem po izkustvu, Obično sledi liep. vrijeme : Ako ovce još i u večer veselo skaču, kad sove po kiši vieu. Ako se vj. po danu mijenja i ; Ako rosa u jutro du- go na travi ostane.

Rujan, September, ima XXX dana.

Dani Kait i Prot		△	Pravoslav		Vrieme S. iz. S. zap		Miesečne miene.				
Sried	1 Edidij		20 Samuil	ugodni	5	20	6	39	Prvi čertvrt 5og, 9 sat. 12 čas. n jutro vrieme neugodn.vj. i često kiše.		
Četv	2 Zenon		21 Tadej, a	dani, nu	5	22	6	37			
Pet,	3 Albert		22 Agato,	hladne	5	23	6	35			
Subo	4 Rožalia		23 Lup il	noći	5	25	6	33			
36] O milosrdnom Samaritanen. Luk. 10.											
Ned	5C12		24E12	Eut	9s	12	5	26	6	31	Pun mjesec 13og 12 s. 7 čas. o podne; lonoša pro mjenljiv. vrieme, kad kada kišu, prema koncu oblačno hladno.
Pon	6 Zakarij,		25 Birtal	č.u jatr	5	27	6	29			
Utor	7 Regina		26 Adrian	neugog	5	29	6	27			
Sried	8 M, Gosp		27 Pimen	vrieme	5	30	6	25			
Četv	9 Gorgon		28 Mosjij	oblačn	5	31	6	23	Zadnji čertvrt 22og. 7 s. 12 čas. u jutro početkom vedro, zatim promjenljivo većom stranom hladno.		
Pet,	10 Nikol, T		29 Usj, Iv	i vjetro	5	33	6	21			
Subo	11 Atanas		30 Aleks	vito	5	34	6	19			
37] Isus lieči 10 gubavil. Luk. 17.											
Ned	12C13ImM		31E13	P. B Tobias	S	5	36	6	17	Mladi mjesec 27og, 10 s. 37 čas. u v. promjenljivo, u jutro hladna, zatim ugodno liepo jesensko vr. Duljina dana. : 13s. 18 čas. U runju pada dan za 1 sat. i 39 časova.	
Pon	13 Enok		1 Rujan	12s7	5	37	6	15			
Utor	14 † Uzviš,		2 Mamas	č, p, pod	5	39	6	13			
Sried	15 Kvatri†		3 Atimij	Hildeg	5	40	6	11			
Četv	16 Ludmil		4 Babila	promie,	5	41	6	9			
Pet,	17 Lamb, †		5 Zak, J.	konačn	5	43	6	7			
Subo	18 Toma †		6 Mihail	oollačno	5	44	6	5			
38] Nitko ne može dva gospodara služiti. Mat. 6.											
Ned	19C14		7E14	Sos malke	5	45	6	2	Vrieme po izkustou, Liepo će vrieme biti : Ake se na početku mieseca mnogo letećih zviezda pokazuje. Ako ne pada rosa ; ili ako se u brzo osuši. Ako su noći neobično hladne Ako sunce liepo čisto zapada. Kad se mlieč. put jasno vidi. Zlo vrieme će biti: Ako se golubovi kupaju, i kasno kući lete. Ako ne pada rosa, ili naglo izčezne.		
Pon	20 Eustak		8 Mal, G	hladne	5	47	6	0			
Utor	21 Mat, ap,		9 Jeaki,	7s12	5	48	5	58			
Sried	22 Mavricij		10 Minod	č.u jutr	5	49	5	56			
Četv	23 Tekla		11 Teod,	4s	5	51	5	54			
Pet,	24 Gerhar,		12 Avton	24č, jut,	5	52	5	52			
Subo	25 Klefa		13 Korn	Počjo,	5	53	5	50			
39] O Naimskom mladiću. Luk. 7.											
Ned	26C15		14E	†uzv, liep, vr	5	55	5	48			
Pon	27 Cuz, i D		15 Niceta,	19s	37	5	56	5		46	
Utor	28 Venc, k.		16 Jevrem	č, u več	5	57	5	44			
Sried	29 Miholje		17 Sifija	liep, vr	5	58	5	42			
Četv	30 Jeronim		18 Jevme	još, topl	5	59	5	40			

Listopad, Oktober, ima XXXI dana.

Dani Kat, i Prot. $\triangle$ Pravoslav Vrieme S. iz, S. zap

Pet,	1 Remigij		19 Trof T	liepo jo	6	15	36
Subo	2 Leodeg		20 Jevstat	sensk, v	6	25	34

40] Isus lieči čovjeka s vodenom bolesću. Luka 14.

Ned	3C16Rož,		21E16Kod	Kandid	6	45	33
Pon	4 FranjoS		22 Foki m	11s50	6	55	31
Utor	5 Placid		23Z, Jev k	č, nočju	6	65	30
Sried	6 Bruno		24 Tekla	promj,	6	85	28
Četv	7 Justina		25 Jevros	večom	6	95	26
Pet.	8 Brigita		26 Jov, A.	strano,	6	105	24
Subo	9 Dionis		27 Kalistr	oblačn	6	115	22

41] O največoj zapoviedi. Mateo 22.

Ned	10C17Fr, B		28E17Har	hladno	6	135	20
Pon	11 Filome,		29 Kirjak	sprema	6	155	19
Utor	12 Makso		30 Gergu,	se na k	6	165	17
Sried	13 Kolom,		1 Listop,	4s40	6	185	15
Četv	14 Kalisto,		2 Kipria	č, n jut	6	195	13
Pet.	15 Terezij,		3 DionA	vjetar,	6	205	11
Subo	16 Gal, ap,		4 Hieron	vedro	6	225	9

42] Isus lieči kostobolca. Mateo 9.

Ned	17C18Hed		5E18Har	mirno	6	235	8
Pon	18 Luka ev		6 Tom, a	bistro	6	245	6
Utor	19 Ferdo		7 Sergij	vrieme	6	265	4
Sried	20 Vendel,		8 Pelagi	3s, 57	6	275	2
Četv	21 Urzula		9 Jak, a	č, p, pod	6	295	1
Pet,	22 Kordul,		10 Evlam	oblačn,	6	304	59
Subo	23 Iv, Kap,		11 Filip a	hlad, vj,	6	324	57

43] O kraljevskoj svatbi. Mateo 22

Ned	24C19Raf		12E19P, T	kiš vjet	6	334	56
Pon	25 Krisant		13 Karpo	5s	6	354	54
Utor	26 Dimitrij		14 Sev, P,	25č, p, p	6	364	52
Sried	27 Sabina		15 Jefvim	8s32	6	384	50
Četv	28 Šim, Ju.		16 Longi	č, u jut	6	394	48
Pet,	29 Zenobij		17 O ija, P	neprest	6	414	46
Subo	30 Klaudi,		18 Luka e	hladno	6	424	44

44] O bolestnom sinu kralje Ivan 4.

Ned	31C20Vuk		19E20Jov	magla	6	444	42
------------	-----------------	--	-----------------	-------	---	-----	----

Mjesečne miene.

☾ Prvi četvri 4 o g, 11 s. 50 č. nočju ; vrieme promjenljivo većom strano. objač- no. hladno i vjetrov. ● Pun mjesec 13- og, 1 s. 40 č. u jut. početkom burno, ne- ugodn. zatim mirno ter samo prema kon- eu vedro.

☽ Zadnji četvrt 20 og, 3 s. 57 č. po po. vrieme oblačno, hld. vjetrovito, konačno kišovito, maglovito. ☾ Mladi mjesec 27- og, 8 s. 32 č. u jutro vrieme² neprestano hladno, magl. vjetr, kiša, u jutro zima,

Dalina dana 1, : 11 sat, 40 čas,

U listopadu pada d, za 1 sat, 37 šas,

Vrtome po izkultvu,

Mlako će vrieme

biti : Ako dreveće u

jesen po drugi put

evate, Ako su šišce

oko Miholja prazne

ili vodene, Ako su

ptice u jesen mršav,

Ako oko Miholja

mного kiše pada, i

vetrovi s juga ili ju-

gozapada puše, —

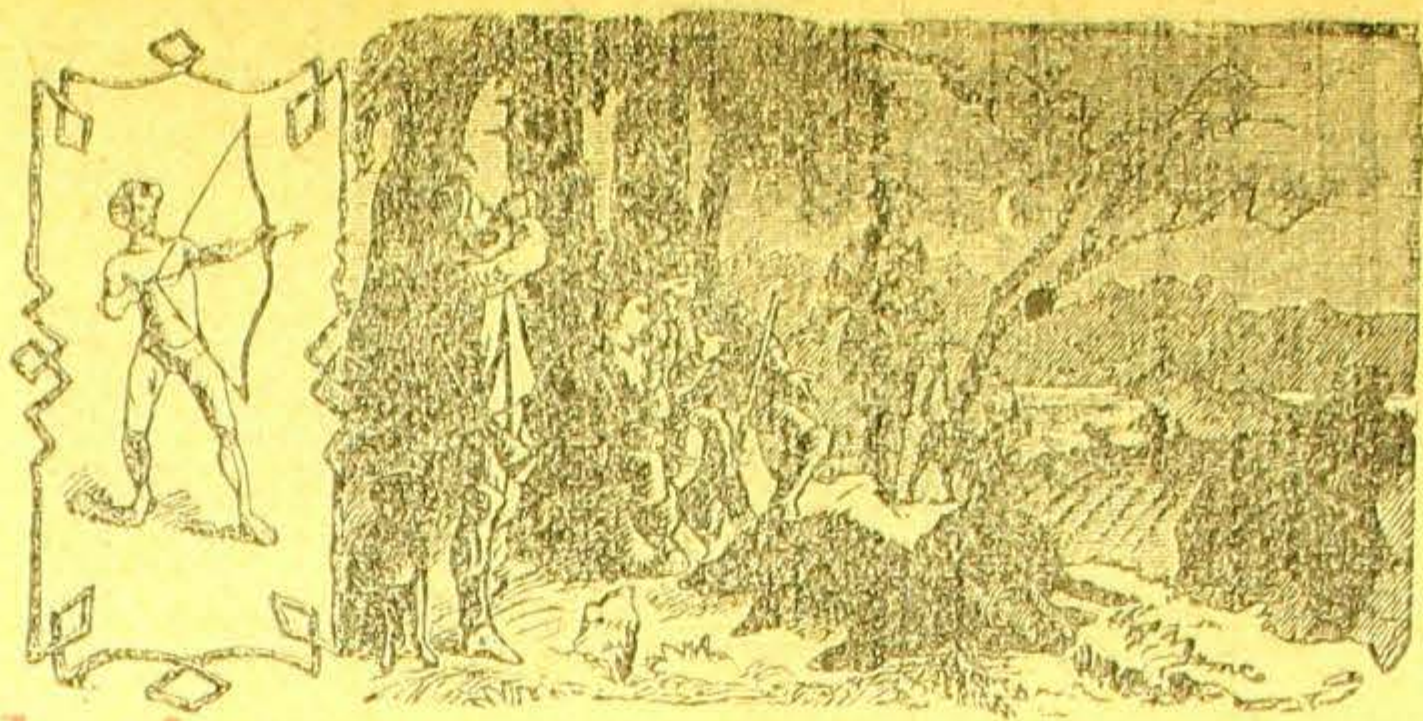
Ranu zimu pokazzje

Ako mravi u srpuja

svoje hrpe ranije pr,

nego inače,

Studení, November, ima XXX dana.

Dani Kat, i Prot		△	Pravoslav	Vrieme	S, iz, S, zap.		
Pon	1 Svi Svet		20 Artem	mrzlo	6	46	4 41
Utor	2 DušniD		21 Ilarion	maglo	9	48	4 39
Sried	3 Viktor		22 Averk,	6s, 21	6	49	4 38
Četv	4 KarloB.		23 Jakob,	č. u več	6	51	4 37
Pet,	5 Mirko		24 Aret, m	vedro.	6	53	4 35
Subo	6 Leonar,		25 Martij.	merzlo	6	54	4 34
45) O ručnu kraljevom. Mateo 18.							
Ned	7C2IEng		26E2Mit	danju	6	56	4 33
Pon	8 Bogosla		27 Nestor	lieponu	6	57	4 31
Utor	9 Teodor		28 Arseni	hladno	6	49	4 30
Sried	10 Andrija		29 Anast.	jul, mrz	7	0	4 28
Četv	11 Martin		30 Miluti.	8s2	7	1	4 27
Pet,	12 Emilia		31 Stahij	č, n, več	7	3	4 26
Subo	13 Stanisl.		1 Studen	sniež ob	7	5	4 25
46] Dajte caru carevo, a Bogu božje. Mateo 22.							
Ned	14C2Ser		2E2Ak.	s počet.	7	6	4 23
Pon	15 Lavosla		3 Aceps.	liepo,	7	8	4 22
Utor	16 Edmun.		4 Jankij	zat. pro	7	9	4 21
Srieb	17 Grgur		5 Galakt	mienl	7	11	4 20
Četv	18 Eugen		6 Pavao	11s. 56	7	12	4 19
Pet.	19 Jelisav.		7 33muč	č, nočju	7	14	4 18
Subo	20 Feliks		8 Mih, ab	bistr. vr	7	15	4 17
47] O kćeri stotnikovoj. Mateo 9.							
Ned	21C23P.M		9E23n.	vedro	7	17	4 16
Pon	22 Cecilia		10 Erasto	24 57	7	18	4 15
Utor	23 Klement		11 Miaas	11s, 24č	7	20	4 14
Sried	24 Hrisog		12 IvanM	prije p	7	21	4 13
Četv	25 Katarin		13 Igan zl	8s35	7	22	4 12
Pet.	26 Konrad		14 Filip a	č. u več	7	24	4 12
Subo	27 Aacij		15 Gurij	k. snieg	7	25	4 11
48] Bit će znamenja na nebu. Luka 21.							
Ned	28C1 Adv		16E24	Sosten	7	26	4 10
Pon	29 Saturni.		17 Grigo.	blag vr	7	28	4 9
Utor	30 Andrija		18 Platon	snieg	7	29	4 9

Mjesečne miene.

Prvi četvrt 3-og, 6 sat, 21 čas. u več. donosi liepo vedro no hladno vrieme.

Pun mjesec 11og 8 s, 23 č. u večer; vrieme danju liepo, umjereno hladno, u jutro; smrzlica, pre, koncu pro mjenljivo, vjetrovito,

Zadnji četvrt 18-og, 11 s, 56 č, nočju; donosi umjerenu zimu, bistro vriem, pr, koncu sniež, oblake,

Mladi mjesec 25og, 8 s, 35 č, u več, blago, maglovito vr, sa sniegom zatim kiša, mnog, vjetr, prema koncu opet snieg

Duljina dana 1, : 9 sat, 51 časa, U studenu pada d, za 1 sat, i 15 čas,

Vrieme po izkustvu, Duga kruta zima sledi: Ako je srpanj topliji od kolovoza, studeni hladan i ako su u drugoj polovici studena bile jugoza padne bure, Ako su ptice u jesen debele, Ako je mnogo hmelja, žira i mnogo voća s tvrdim sjemenom rodilo.

Prosinac, December, ima XXXI dana.

Dani Kat. i Pret $\triangle$ Pravoslav Vrieme S. iz. S zap

Sried	1	Eligij		19	Abdija	kiša,	7	30	4	8
Četv	2	Aurelija		20	Grigo	snieg	7	31	4	8
Pet.	3	Franj. Ž		21	Uv. Bog	3s 4l	7	32	4	8
Subo	4	Barbara		22	Filim.	č.p.pod	7	33	4	7

49] Kad je Ivan u tamnici bio. Mhteo 11.

Ned	5C2	Adv.		23C25	Am	Sav.op.	7	34	4	7
Pon	6	Nikola		24	Katar.	oblačno	7	35	4	7
Utor	7	Ambroz		25	Klim.	vrieme.	7	36	4	7
Sried	8	Zač.B.D		26	Alimp.	dauju	7	37	4	6
Četv	9	Leokad		27	Jakob	mrzlo.	7	38	4	6
Pet.	10	Judita		28	Stefan	maglov	7	39	4	6
Subo	11	Damazo		29	Param	10s46	7	40	4	6

50] O svjedočanstvu Ivana. Ivan 1.

Ned	12C3	Adv.		30E26	And	č.pr.p.	7	41	4	6
Pon	13	Lucija.		I	Prosin	hlap. i	7	42	4	6
Utor	14	Spirid		2	Habak	ved. vr	7	43	4	6
Sried	15	Kvat. †		3	Sofina	Ireneo	7	44	4	6
Četv	16	Etelka		4	Barbar	Najkra-	7	45	4	7
Pet.	17	Lazar †		5	Sava	ći dani	7	46	4	7
Subo	18	Gracij. †		6	Nikola	7s. 55	7	46	4	7

51] U 15. godini cara Tiberija. Luka 2.

Ned	19C4	Adv.		7E27	Am	č.u jutr	7	47	4	7
Pon	20	Amon		8	Patap	Poč.zim	7	47	4	7
Utor	21	Toma a.		9	ZBDM	10	7	48	4	8
Sried	22	Zenon		10	Mena	s41č.vč.	7	48	4	8
Četv	23	Viktori.		11	Daniel	blag.vr	7	49	4	9
Pet.	24	Ad.iE †		12	Spirid	k.snieg	7	49	4	10
Subo	25	Božić		13	Orest	11s11	7	49	4	10

52] Josip i Marija čudiše se. Luka 2.

Ned	26C	Step.M		14E28	Tir	č.p.pod	7	50	4	11
Pon	27	Ivan ev.		15	Eleute.	promj.	7	50	4	11
Utor	28	Nev. dj.		16	Agej p.	snieg.	7	51	4	12
Sried	29	Toma		17	Danilo	blag.vr	7	51	4	12
Četv	30	David		18	Sebast	konačn	7	51	4	13
Pet.	31	Silves.P		19	Bonifa.	zima	7	51	4	14

Miesečne miene

Prvi četvrt 3 og, 2 s. 41 č. prije podne; vrieme maglovito, neugodno, mrzlo.

Pun mjesec 11 og, 10 s, 46 č. prije podne; vr. ponajviš. vedro, uz to hladno.

Zadnji četvrj 18 og, 8 s. 55 čas. u ju. s početka sniežno, za tim blago vrieme, nu vjetrovito s mrzlimi noćni,

Mladi mjesec 25 og, s, 11 č, po podne; promjenljivo, danju blago, u jutro; maglovito, kadkad kiša i snieg,

Duljina dana 1, : 8 sat, 35 časa,

U pros, p, d, do 21 za 18 č. a od 24 raste za 3 č

Vrieme po izkuštr,

Ako je na početku i na kraju prosinca, i ejeo mjese siečanij mlako vrieme, traje zima do kraja ožujka. Ako je do Božića neprestano zima, onda običuo popusti, Hladan prosinac obećaje rano proljeće dobru godinu,

Prejasno vladajuća cesarka 1 kr. austrijska kuća.

Franjo Josip I. Car austrijski, kralj česki i apostolski kralj ugarski, dalmatinski, hrvatski i slavonski, kralj galički, lodomerski i ilirski, kralj Jeruzolimski i t. d., naovojvoda austrijski, vojvoda lotarinžki; solnogradski, koruški, kranjski; veliki knez sedmogradski, pokrajiški grof moravski, vojvoda dolno i gornjo-slezki i t. d., rođen u Beču 18. kolovoza 1830.; zasjao na prijestolje po odstupu svoga strica cara Ferdinarda V. i pošto se je njegov otac, nadvojvoda Franjo Karla, odrekao prijestola 2. prosinca 1848. Okrunjen za kralja ugarskoga dne 8. lipnja 1867. Oženio se dne 24. travnja 1854. sa

Elizabetom Eugenijom, caricom austrijskom, kraljicom ugarskom, hrvatskom, slavonskom i t. d., kćerju Maksimiliana, kraljevića bavarskoga, rođenom 24. prosinca 1837.; krunjena za kraljicu ugarsku 8. lipnja 1867.

Djeca:

1. **GISELA** (Ludovika, Marija) carska princeza i t. d. rođena 12. srpnja 1856. Udana 20. travnja 1873. za Leopolda, kralj. princea bavarskoga.

2. **RUDOLF** (Franjo, Karlo, Josip) carski princ i nadvojvoda austrijski, vitez zlatnoga runa, vlasnik 19. pješачke pukovnije, rođen dne 21. kolovoza 1858. Oženio se 10. svibnja 1881. sa

STEFANIJOM, kraljevskom princezom belgijskom, kćerju kralja belgijskoga, Leopolda II. rođena 21. svibnja 1864.

Djeca:

JELIZABETA (Marija, Henrietta, Stefanija, Gizela), carska princeza i t. d., rođena u Laxenburgu 5. rujna 1873.

3. **MARIJA** (Amalia, Matilda, Valeria), rođena 21. travnja 1868. u Budimu.

Astronomičke opazke.

Vladajući planeta ove godine je: ♀ **MERKUR**.

Astronomičke godišnje dobe. Proljeće počima: 20. ožujka, u 5 sati 54 časa prije podne. Dan i noć jednako dugi,

Ljeto počima: 21. lipnja, u 2 sata 8 časa po podne. Najdulji dani a najkraće noći.

Jesen počima: 23. rujna, u 4 sati 24 čas. prije podne. Dan i noć opet jednaki,

Zima počima: 21. prosinca, u 10 sat. 41 čas. po podne. Najkraći dani, a najdulje noći.

○ pomrčine

Godina 1886. nije bogata u pomrčinah, ukupno će biti dvie pomrčine sunca, koje neće kod nas biti vidljive. Pomrčanje mjeseca neće u obće biti.

1. Diomično pomrčanje sunca 5. ožujka, 8 sat. 17 čas. u večer do 2 sata 26 čas. u noći (6.); vidljivo na mirnom oceanu i stranom u istočnoj Australiji zatim jugo zapadnoj strani Sjeverne Amerike; kod nas nevidljivo.

2. Podpuno pomrčanje sunca 29. kolovoza, 11 sat 33 čas. prije podne, po 4 sa a 49 čas. po podne; samo u sjevernoj polovici južne Amerike i većoj južnoj strani Afrike vidljivo.

Stogodišnji vrač.

Izvadim sam svoje knjige,
Izpisao iz nje tajne znake,
Ter pror ičem za čovjeka i životinje,
I kazem jim sve dogodevštine.
Zato hajte slušajte mene,
I proročanstva ove podine.

Zima.

Lane brzo trebali ste toplu sobu
Nu ljetos skor' nečete znat za zimu
Jer će tak ugodno bit o božićn,
Da će Jene hodat u baršunu,
A gospodi čiči hodat će po ulici,
U sasvim tankoj lahkoj atili,
A u ožujku sve će pozeleniti,
I čovjek će svagdje sjeno naći.

Proljeće.

Ko djevojka na susret će doći
Proljeće, ter će vjence plesti,
Zaoto mnogu toplu bude,
I ostale stvari za zimu,
Čen o skoro založiti,
I kod čivuta za novac spraviti,
A u zelenilu ćemo se zabavljati
I kraj toga frigane piliće jesti.

Ljeto.

Ljeto liepo će padati,
I mnogo kiše će padati,
Na polja bogata žitom
I svagdje dobrim usjevom.
U sredini nastat će vrućina,
Koja će nam biti nesnosna,
Nu tad ćemo se hladno okupati
Pak ćemo se opet dobro ćutit.

Jesen.

Bit će stalua sje do konca
Nu onda će doći magla i kiša.
Zaoto za esenski usjev zemlju
Toeba da čim ranije priredimo
I zasijemo da imademe hrane,
Da nam glad nezatare kuće.

Usjevi.

Sij obilno i rano krmu,
To ti pomaže gospodarstvu.
Nu izvadi zatim iz toga,
Mnogo dobra i koristnoga,
Jer tko zna urediti vrijeme,
Njega netare svako bneme,

Sve u vrijeme treba uraditi,
Onda ti neće ljudi predbaciti.
Da kad dođe gadne vrijeme,
Jesca, hladno mraz i kiše,
Da si vrijeme potražio,
Ter trbah si u suncu grijao.

Voće.

Voće će vam bogata uroditi
Nećeš k susjedu po njeg hoditi.
Nu ak neosnažiš svoja stabla,
Odmjet će ti korist gusjenica,
Bit će rane trešuje višaje,
I velike će biti ljetos dinje,
Pune šjive će se razderati,
Ako je nećeš rano poduprti,
Biti će puno ljetos orahah,
A skoro još više lješnjakah.

Vino.

Tko ima vinogradnora ga obraditi,
Jer će samo onda puno brati,
Neka se neboji truga,
Vino će mu pomoć kod rdda.
Nu raur treba bačve nabaviti,
Da nemoramo vino razpačati.
Jer i ako nebu puno vina,
Bit će tina bolja trgovina.

Vjetar, kiša, bure.

Vjetrovi osobito u sjeveru,
Poćinit će štete ako u vremenu,
Nepopravimo slamnate krovove,
I nepokrijemo ine egrade,
Bit će puno kiše munje bure,
Nu neće nam načiniti štete.

Ribe, bube i crvi.

Bit će puno rakah, ribah,
Nu malo jaguljah i šćukah.

Bube i gosjenice napast će nam drve,
Ako rano neaištimo njihova jaja.
Izgubit će se i mnogo žabe,
Iz barah Dunava i Tise.

Bolesti

Umjerenost vam preporučam,
Jer je to najbolji liečnik,
Koje ako se držimo,
Uvijek sve to dulje živimo,
Nejedite mnogo stvari,
Da vam se želudac napokvari,
Ako ćete umjerenost živiti
Nemorate se nikad bojati,
Jer sas bolesti neće mučiti,
Niti vam drago vrijeme robiti.

* * *

To vam kazem o toj godini,
yoja će biti bogata u žetvi,
Nu zaoto prijatelju pazi,
Jer da ti se djelo ekruni,
Moraš se truditi znojiti,
Ne pako u hladu mirno spavati,
Da dadeš primjer družini,
Moraš i ti rano ustati,
Zaoto ako gazda neradi,
Onda mu i sluga lenjari,
Po krēmah se povlaći
I svakojake bolesti navlaći,
Velko biago je umjerenost,
A kraj toga i trieznost,
Jer nas ove obogaćuju,
Čemu se svi ljudi raduju,
Zadovoljstvo to nam daje,
A ya drugim čovjek anhaje
Kučni mir nam cvate
A najveće blaženstvo raste.
Ako i neimamo odiele od baršuna
To nam je kuća ipak puna,
Pak možemo kazati,
Da nas Bog neće zaboraviti.

Kratki uvod iz Poštanskog pravila.

Pismena pošta.

Spisemenon poštom obično, rekomandirana (na recept) i prosta pisma, corešpodens karte, prekovezki, (n. p. kujige, novine, objave, i. t. d.) moguše slati. Pisma težina do 250 grammi $\frac{1}{2}$ funte može vagnuti, prekovezki do 1 kile težine; na pismo uvedeno ime podpuno morabiti, na manja mišta glaseća pisma moradu s poslidnjom poštom ozmačeni, u veće varoši iduća opet, ulicu, krug, kuće, kat, još i odvrata nemoru moradu točno označenu imati.

Na obična prosta pisma do 20 grammi težine 5 kr. od 20—250 grammi 15 kr. na rekomandirana pisma, 10 kr. više, koja akose po poštanskoj pogreški izgubu, pošaljitelj 20 frt dobije, ali samo na tajnačin akose pismo poslie pošaljbe prija 6 mieseca rekomandiralo.

Ova plaća za pisma, redovno na njih spolja zalipiti štemplama se izravnjiva, ili već gotove stemplirane koverta hasniramo, ovake koverta, ili correspodens karte ako slučajno pokvarimo sa 1 kr. naplatom snovima jih pazariti možemo.

Prekovezki do 50 grammi 2 kr. do 500 grammi 10 kr. do 1000 grammi 15 kr. imamo u stemplu na prekovez tojest na onaj papir što novinu ili knjigu u čoporu drži, — zaliepiti.

Možemo onda u pismu još i novacah slati, medju kojima ako ima sitni tako moradu po snaženi biti iz nutra da se ne pomicajn, i onda mora spolja ovopismo biti s 5 pečeta potvrdito, nakojem upisano ko šalje, koliko vaki, koliko onaki, banknota ima u pismu, i onda cielu svotu,

U ovozemstvu novcih se obično po „utalalvány“-u (poštanskoj pratnici) silju, kojisu rumenog lica tiskane forme i $\frac{1}{2}$ kr. košta komad. Na pratnici ima rubrika u koju možemo pismene dokaze uvesti, kojase odriže i primitelj može zadržati, onaj drugi dijo pratnice se preda kadhoćemo novac iz-

vaditi ali to samo od pošaljbe računajuč prija 30 dana ; jer poslie samo na pismenu moljbenicu kojase na poštansku directiu šalje, moguse novcih dobiti ima rubrica jedna, dise štemple prilipu, i to po svoti koju saljemo slideći :

od	1	do	5	frtti	5	kr.	od	500	frti	do	1000	frti	1	frt	—	kr.
„	5	„	50	„	10	kr.	„	1000	„	„	2000	„	1	frt	50	kr.
„	50	„	150	„	20	kr.	„	2000	„	„	3000	„	2	frt	—	kr.
„	150	„	300	„	30	kr.	„	3000	„	„	4000	„	2	frt	50	kr.
„	300	„	500	„	50	kr.	„	4000	„	„	5000	„	3	frt	—	kr.

Novac se može još i brzojavnim putem šiljati ; na ovo hasniramo bile pratnice, samo onda obično osim brzojavnog prihoda, 50 krajcara se plaća za prinos u brzojavnu zvaniju, ako pošta nije sa telegrafom u jednoj zgradi, pratnica košta 1 kr.

Kratki Uvod Zemljopisa.

Kada se čovik razgleda na prostom polju, sa visoka brda, učinitémuse onaj dio zemaljske površine, što ga može pregledati, kao velik kolut, nad kojim je nebo kao svod razapeto. Kolobar ovoga koluta zove se obzor (horizont). Čim čovik višlje stoji, ili čim vidik manje zaprečen kojekakvimi predmeti, timje veći obzor.

Po nebeskom svodu putuje sunce svaki dan svojom stazom. Jutrom izidje izpod obzora, tadaje dan ; u večer zaidje pod obror, tadaje noć. Onaj kraj obzora, gdi sunce izlazi, zovemo „izhod ili iztok ;“ onaj pak, koi njemu na proti leži to jest, gdi sunce zapada, zovese „zapad ili zahod.“

Ono miesto na iztočnoj strani obzora, gdi sunce dne 21. ožujka i 22. rujna izlazi zovese „izhodna točka.“ Ako se čovik ona dva dana okrene licem prama iztočnoj strani, ima za sobom, upravo „zapadnu točku“ obzora, a izmedju iztoka i zapada na desnu ruku pada mu „jug“ ili „podne“ a na lievu ruku padamu „sever“ ili „polnoć.“

Zemlja nije pljošnasta, kao što nam se čini, nego je okalo okruženo i kuglji slično tielo, kojese po svemogućnosti božjoj u nebeskem prostoru prosto drži ; ona je na dvijuk protivnih točka nešto sploštana a oko sredine većma trbušasta. Prenda ova ogromna kruglja u zraku (aeru) prosto

visi, zatosu ipak njezine česti čvrsto spojene; što na njoj živi, skopčano je s njom, svuda imaju ljudi nebo nad sobom a zemlju pod sobom.

Zemlja se svaki dan jedan put obrne oko sebe (oko sveje osovine) od zapada prema jugu tako iztoku. Tim obratom postaje dan i noć. Oblik kuglje (kruglje) donosi sam sobom, da je uvijek samo jednom polovinom razsvitljena, a druga daje u šeni (mraku).

Skrajnje točke zemaljske osi ostaju uvijek nepokretne, pri kretanju zemlje, te zovu se stožerini ili poli; onaj štoje okrenut prema severu, severni, a onaj štoje prema jugu obrnut južni pol.

Kadase naša zemlja obrće oko svoje osi, neostaje u nebeskom prostoru na istom mestu, nego obilazi ujedno malone (gotovo) krugom okolo sunca. Ona obidje ovaj krug u 365 danah i nekoliko urah, pak tada velimo da je minula jedna godina. U isto se je vrijeme obrnula sama oko sebe tri sto i šestdeset putah a tim prošlo 365 danah.

Za to vrime nije ostala zemlja u istom položaju prema suncu. Kod nas na p. ima doba u godini, kad sunčane zrake na zemlju slabo deluju, tako da vrlo slabo osećamo sunčanu toplinu. Tu dobu zovemo zimom. Tadje zemlja suncu tako po stavljena, da sunčane zrake na nju padaju po sve koso.

Ima opet druga doba u godini kad sunčane zrake na zemlju silno deluju, tako da bilje sunčanom toplinom dospije do najvišega razvitka. To je lieto. Tad zemlja stoji prama suncu tako, da sunčane zrake na nju najmanje koso padaju.

Medju zimom i lietom dodje doba gdje sunčane zrake tako na zemlju padaju, da njihova toplina bilje knovomu razvitku budi to je proleće.

Četvrta napokon doba, izmedju lieta i zime, u kojoj sunčane zrake tako na zemlju padaju, da njihova toplina tako slabo djeluje, da bilje dozrije a lišće opadne, — zovese jesen.

Sva vremena godišnjih dobah osnivase na položaju zemlje prema suncu, u koi ona dolazi tečajem svoga svakogodišnjega obraćanja oko sunca, n. p. mi imamo četiri godištna doba, jer naša zemlja, obratjajući se oko sunca, dolazi četiri puta u drugi položaj prama njemu. U drugih je zemaljskih pojasih drugačije, ima strana sveta koje imadu du-

gačku krutu zimu sa snigom i ledom i kratko lito, a druge opet imaju dugačko i trajno vruće lito a kratku zimu brez sniga i leda.

Da možemo kruglju zemaljsku točnije i bolje urazumiti ima nato spravljena, umjetna kruglja od papira ili gipsa kojase zove latinskom riječju globus, kad pogledamo ovu umjetnu kruglju vidimo na njoj nike crte, kojese od severa prema jugu priko oba pola vučene. One nam značu krajeve, koji kod obraćanja naše zemlje oko njezine osi (osovine) u isto vreme podne imaju. Na umjetnoj kruglji zemaljskoj i zemljovidih ima ih trideset i šest te se zovu poludnici ili meridiani, jerbose njimi naznačuje na različite kraje podne, tojest ono vrijeme kada sunce stoji najviše nad obzorom.

Izvan poludnikah povučena je na zemaljskoj kruglji u sredini između obadva pola jošte jedna certa oko cijele kruglje, koja cijelu kruglju dieli na dive polutke, severnu i južnu, te se zato zove polutnikom (ekvator). Možemo i uz poludnik nebrojeni certah vući al-to nije nijedno polutnik nego samo uzporednik, jer nijedan ne dieli zemlju na dvie jednake polutke.

Između polah i polutnikah stoje četiri znamenita uzporednika. Dva, koja su bliže polutnikom nego polima zovuse obratnici (severni obratnik raka, i južni obratnik kozoroga;) kojimi se označuje skrajnja certa (linia) di sunčane zrake kod obratjanja zemlje osovno (madjarski „függélyesen“ nemački senkrecht) padaju. Druga dva, koja su bliže polom nego polutniku, zovuse polarnici (severni i južni polarnik); njimi se naznačuje skrajnja certa, gdje se kod obratjanja nase zemlje svaki dan izmjenjuje svietlo sa tminom. Između polah i polarnikah ostaje sunce duže od 24 ure (sata), pače do 6 mjeseci nad obzorom isto taliko podobzorom.

Čim je bliže koji prediel zemlje polom, tim je onde studenije (ladnije) jerbo sunčane zrake ne osovno nego koso nanj padaju. Čim je bliže polutnikah koja strana zemlje, tim je onde vrućije, jerbo sunčane zrake tim osovnije na njupadaju. Među polutnikom i polima vlada umierena vrućina i studen.

U tako umierenom zemaljskom pojasu bivamo i mi, kod nas nije ni vrućina ni studen toli žestoka, da bi nas pričila u izvršivanju naših običnih poslovah. Većma jugu to jest bliže polutniku postaju zemljaski pojasi sve vrućiji, i više kseveru sve studeniji. Nu u tom je još nešto znamenita

Navisokih brdih i gorah traje zima duže nego u ravninah; zrak (aer, vazdu) bo je na gorah tanji te se nemož-tako ugrijati kao u ravninah, dije zrak guštji.

Površina zemlje pokrivena je s veće strane vodom, iz kojih se diže kopno (suha zemlja) u većih ili manji komadnih.

Mi raz lučujemo pet stranah svieta, koje su ili sasvim ili snajveće stranah jedna od druge morem raztavljene poimce su sliedeće Europa, Azija, Afrika, Amerika i Australia.

Ova strana svita gdi mi stanujemo zove se Europa, koja sastoji od 17 država, poimence sliedeće, Austrijsko ugarska monarkija-, Ruska carevina-, Sjedinjena Norvežka i Švedska-, Danska-, Pruska. samostalne države niemačke; kraljevina Bavarska i Wirtemberžka. velika vojvodina Badenska, kneževina Lichtensteinska-, Hollandezka-, Belgijanska-, V. Britanija i Irska-, Francezka-, Švajcerska-, Portugalska-, Španjolska-, Italijska-, Turska-, Bugarija i Serbia.

Ciela veličina zemaljske kruglje jest $9\frac{1}{2}$ miliuma milja ili 510 miliuna $\square$ km. (km. = 1000 meteri.)

Kao u vedro vrieme danju sjajno sunce, tako isto vedru noćju vidimu miesec i nebrojene zvizde u nebeskom prostoru. Ova nebeska tielesa kao i naša zemlja na kojoj stojimo sastoju svit, -- kojije Bog po pridavanju biblije ze 6 dana stvorio.

Sva nebeska tielesa deilu es u četiri razreda.

1. Zvizde stalice, koje samostalnu svitlost imadu i jedna prama drugoj svoga miesta nikad ne mienjaju u nebeskom prostoru kao štoje i naše sunce, kojese samo zato čni tako veliko štojemlogo bliže nama nego druge zvizde stalice.

2. Prave prehodnice, kojasu crna nebeska tielesa, svietlost samo od sunca dobivaju, i na formu duguljaste kruglje oko suncase obrtaju, i za kraće ili dulje ali uvik u promiereno vrime svrče svoj prehod u nebeskom prostoru. Ovakaje prehodnica i naša zemlja.

3. Izvan prehodnice ili mieseci, tosu take zvizde kao i prave prehodnice, samo što njiov položaj pripada u krug druge prehodnice i njiovo misto samo u ovom krugu mogu mienjati i sovima zajedno obrtaju se okolo sunca.

4. Repatice ili komete, tosu zvizde kojese sa dugačkim repom svakom poznate, ritkose pojave, kad obično praznoverni ljudi jih ozlogdre kao prehodnice važni i osobito

užasnih događajah. A u istinu nenavieštjuju repatice ni rata ni zli godina.

Od stojećih zvizda ili stalica, naj važnije je nama sunce, od koga naša zemlja vrućinu i svitlost dobiva, u sriedi stoji medju dosad poznati pravi prehodnicam ili planetama i medju izvan prehodnicam ili miesecima. Sunce je u samom sebi neizmierno veliko nebesko tielo, zemlja sa misecom zajedno buduće daje miesec 50,000 milja daleko od nje moglabi svojem sadašnjim u nebeskom prostoru zadržeci put, u suncu miesta imati. Sunce se isto kao i naša zemlja obrte oko svoje osovine samo sottom razlikom da zemlja za 24 ure to učini, a sunce za $25\frac{3}{5}$ dana. Daljina sunca od zemlje da se može svatiti u kratko: n p. parostroj koji za jedan saht do sedam milja zemlje prileti imaobi do sunca s istom brzinom 340 godina hoditi.

Iz medju planetah (prehodnicah) koji ima u sunčanom krugu mlogo, prvase zove Merkur, 2. Venus, 3. zemlja naša sa misecom, 4. Mars, 5. nebrojene, malo znamenite planete kao štoje, Ceres, Pallas, Juno, Vesta, 6. Jupiter najveća planeta koja ima 4 mieseca, 7. Saturn ima 8 mieseca, 8. Uram 4 ili 6 miseca ima, 9. Neptun.

Mercur, ovaje planeta najbliže suncu do 7 miliuna milja, za osamdeset i osam dana obidje okolo sunca.

Venus, ove planete je daljina od sunca 14 miliuna milja, oko sunca svoju stazu za 225 dana svrži, maloje manja nego naša zemlja.

Zemlja i njezin miesec.

Mars, ovaje planeta odnaše zemlje mlogo manja, dalji najoj od sunca 32 miliuna milja, svoju stazu okolo sunca za 686 dana svrši.

Jupiter, ovoje naj veia planeta u sunčanom krugu, do 1300 puta ima velika kao naša zemlja, daljinajoj od sunca 107 miliuna milja, blizu 12 godina potribuje dok oko sunca svoj put neobidje, 4 mieseca imade, oko svoje osovine za 10 sahata se obrne.

Saturn, ovaje planeta do 735 puta velika sao naša zemlja, dalnijajoj od sunca 200 miliuna milja, svoj put okolo sunca za $29\frac{1}{2}$ godine svrši, oko svoje osovine za $16\frac{1}{2}$ sahata se obrće, 8 mieseca ima.

Uran, ova planeta je 82 puta veća od naše zemlje,

daljina joj 396 miliuna milja od sunca okokojeg se za 84 godine okrene svojom stazom. 4 ili 6 mieseća ima.

Neptun. ovoje najnovija planeta 38 puta može biti velika kao naša zemlja, 620 miliuna milja je daleko od sunca, 165 godina upotribuje dok svoju stazu okolo sunca ne učini.

Zemlja naša koja kakoje svima poznato za 24 sahata se obrne oko svoje osi, a 365 danah upotribuje dok se okolo sunca ne obrne, veličina i daljina prama suncu već je opomenuta.

Izvan prehodnicah kao što smo vidili ima više, između ovi naša zemlja samo jednu ima i toje naš mieseć. Mieseć kao izvan prehodnica u naše zemlje krug pripada o oko ove i sovom zajedno okolo sunca obilazi, oko zemlje se za 27 dana i 8 sahata obrne, toliko isto upotribuje dok se u samoj sebi ne okrene.

Kadgod mieseć oko zemlje obidje, međjutim jedanput u tako stanje dospije da među suncom i zemljom leži u ovaj mah crna tojest ne prosvitljena strana gleda prama nas i onda imamo mladi mieseć, drugih put opet naša zemlja dospije među sunce i mieseć i onda prosvietljena strana mieseća padjuć prama nas, — imamo pun mieseć. Posle mladjanah mieseća kadpoluh mieseća vidimo prama istoku prvih četvrt, posle punog mieseća tojest kad na manjak idje imamo posliednji četvrt.

Kada pod mladjanjon mieseća, mieseć među zemlju i sunce dospije tako da miesećna staza sazemaaljskom u jedan ravan spada onda mieseć odnas sunce manje, više prikrije tako postane pomrčanje sunca, kada opet mieseć kao pun mieseć u lad od zemlje prama suncu dospije, imamo pomrčanje mieseća, ove pojave ne trefu se uvijek jer zemaaljski put rietkose sudari s miesećnim.

Ovobi bilo kratko predavanje na svietu biući nebeski tilesah i pojavah, kojeje samo zato uvedeno ovdi da naš puk način dobije sveća upozuati sviet, i da koje izreke što riedko može čuti osvojiti može.

415
417
418
430
445
442
443
444
445

Pizme za pivanje.

1.

Imal sam dva brata,
Obadvasu soldata,
A sad prime i švalera
Barem dame nema . . . hej
    Ni braću ne pribolem,
Već ra dragim tugujem,
Moram silom, skapat mlada
Od toliki jada . . . . . hej.

    Mila mati jao štoću
Odnelisumi braću,
Sadće, opet i švalera
Lipšeg od bisera . . . hej.
Daću braću zagrlit
To nemogu ni mislit;
Još svalera dočekati
Nije ni sanjati . . . . . hej.

    Mila mati sina dva,
Imaš dosad kod cara;
A ćerkušes bogu dati
Samaćes ostati . . . . . hej.

    Pozdravimi dva mila,
Moja brata rodjena,
Upišijim dajim sela,
Viñji san počela . . . hej.
Upišijim das udala,
Navike zaspala . . . hej.

2.

Mlado momče materise tuži,
Daga uvik komšinica ruži,
Damu nikad zato neda, mira
Što on njevu zedinicu dira.

    Mila mati jel, da nema pravo,
Bognam jeli, zato mladost davo;
U mladosti, ljubav da vodimo,
U starosti damuse molimo.

Zato i ja ljubim njevu Lizu
Ma nepušte mene njozi blizu;
Alja tome opet pomoć znadem,
Jere finu frulicu imadem :

Pa posviram pismu „hajd na levo“
A nje već na putu izišlaje, evo
Odma neznam dalje, više svirat,
Već se moram s'njome diškurirat.

Eto majko zatonjim ni pravo,
Fala Bogu jasam lagat znao,
I sad srića kakomise kreće
Liza više, njeva biti neće.

3.

Znašli Diko šta velim,
Crni Šešir nevolim,
Zato gledaj beli bavi
A togse ostavi . . . hej.

Kupi sebi svilen šal
Daje na njem' zlatan kraj
Crven prusluk sve na grane
Zlatom izšujtane . . . hej.

A papuče ja štikam,
Stoću tebi daji dam,
Onda možse diko kerit
S samnom švalerit . . . hej.

4.

Oj ti Curo malena,
U mene zaljubljena,
Nemoj više mene ljubiti,
Nitse zamnom gubit . . . hej
Jer još moram soldat biti
Nemojme ljubiti . . . hej

Dva tri dana odlazim,
Tebe ovde ostavim,
Tićeš zaboravit mene,
U kom srec vene . . . hej —
Paćeš tebi drugog tražit,
Kojićete blažit . . . hej .

Zato curo evo na,
Ovaj prsten sa prsta ;

34 k

6 10

43 m

27 k

53

45 m

53

5250 k

155

157

159.3

29 k

55 m

45 m

9 14

528

538 k

3566

zkv.h.org.rs

Nekti bnde u spomenu,
O mojem momčenju . . . hej.
Jerti nećes doživiti,
Dašme jos ljubiti . . .

5.

Oj ti momeče, žalostnati mati ;
Kadte mora u soldate, dati,
Tebe mladog, jedva dočekanog.
Te ti moraš ostavit svog doma
Pa otići medju tudj svit o'ma.
Neoženit, idješ tamo venit.
Tićeš tamo tvoju ženu dobit,
Pušku tešku kojójćeš ti robit,
Tri godine od svoji na strani,
Nešse momčit kao štosí laní.
Jošćes dobit i dva patrontaša,
Štosu puške dva virna pajtaša
Pa sa puškom makuda idúći,
Moraš uvik sa sobomji vući.

E a štasu oni telećnaci,
Ti soldački nemili ortaci,
Još i od ti, jednogćeti dati ;
Date i taj tri godine pati.

6.

Jase ljubim s'jednom bilom,
Štose krasi teškom svilom,
Onaj' meni vilo draga' ;
Košta mene mlogo blaga ;
Al i ona mene ljubi,
Jerse zamnom jako gubí.
Samo ona stara baka,
Taje čuva od sokaka,
Dali neće samnom biti,
Dali mene zagrliti,
Al badava ponas stoji,
Mićemo bit zato svoji.

7.

Ojti curo crni oka
Valda nemaš nitkog svoga,

Dati idješ uvik sama,
Kada idješ sa divana.

Ako imaš otea mati,
Moglibiti koga slati,
Kojibite pratjo kući,
Date neće tko odvući.

Ako nemaš brata, sele,
Jati ljubim ruke bele,
Pusti date ja bar pratim
Pa da više se napatim.

Jere viruj moja mila,
Daja patim zate sila,
Pase moja duša boji,
Date tkogod ne osvoji.

Moja krvca uvik vrije,
Kad pomislim crnka dije.
Zato curo lipo molim
Prosti, jabaš tebe volim.

8.

Dami dika udesiti znade,
On j tako flaker imade,
Mogobimi u Subatu doći
Dase idjem šnjime malo proći.

Sas'la — bimu košlju do kolena,
Bilabijoj bidra izvezena,
A obašva od suboga zlata,
Nekse znade od kogaje data.

Dalabimu papuče štikane,
I čorape od zlata štrikane,
Pa nek znade, da diku imade,
Nekse ohli, u mojoj vatnoli.

Al on nezna, nit "amene aje,
Niti gledi dami udešaje,
Već on sidne njegovoga babu,
Paga nosi na Palić po ladu ;

Onda side, pajim banda svira,
A moj dika tuse paradira,
Alće njega zato bog pokarat
Štose nezna zamene postarat.

9.

Znašli diko, šta moj babo veli,
Tebe više on vidit, ne želi,
Ako spazi, nas se razgovazat,
Ledjaćemi pošteno našarat.

Zato diko jate lipo molim,
Jate zato još-tek većma volim,
Nemoj više našoj kući doći,
Samo možeš pod pendžerom proći.

Pa kad prodješ, pivaj sve nek ječi,
A moj babo, oči neka peći,
Nekse jedi akomu ni pravo,
Štoti nije dolaziti dao.

Time gledaj kadja podje didi,
Il me pazi, il pod pendžer sidi,
Paćemose malo razgovarat,
Inećenas, onda nitko karat.

Al akome ne pušte mi tamo,
Obadvoje onda patitćemo,
Onda gledaj, pa makar šta radi,
Pame diko od babe ukradi.

V.

Pisme zabavno poučne.

Domovina.

Misto dise porodimo
Idom, dise odgojimo, —
Milo nama svrhu svega ;
Zaboravit nemož njega.

Roditelji sva rodbina,
Virna, — dica, i družbina, —
Svisu tude porodjeni,
Ovom mistu odgojeni.

Roditelja ljubav virna,
Tunam bude svagda silna ;
Uživanje zla i dobra,
Snaši virni svakog doba.

Kad opasnost pade na dom,
Porodica svaje potom,

Kako daga sad izbavé,
Blagostanje da pribavi.

Kad opaze da dom ruue,
Sva obitelj skupa sune ;
Te pohita ličit rane
U cilosti'da ostane —.

Al'okoliš jedan biva,
Što domove sakupljiva,
Tese zove „Domovina“,
Daj' na srcu gradjanima.

Gradjanici svakog doba— ;
Da nam mila sve do groba,
Jer njezino dobro stanje,
Bité nama blagodanje.

Kad opasnost na nju pane,
Počme runit na sve strane ;
Te i našeg doma proći,
Izvan sviuh neće moći.

Zato da svi pohitamo,
„Domovinu“ da štitamo ;
Mlade rane da ličimo.
Daje zdravu uzdržimo.

I ondaće kripost dobit,
Da zlatvore motče pobit ;
Teće tako mir i slava,
Stanje biti virno nama.

D o m o r o d c u.

Hajd na noge virni sine,
Ove stare Domovine,
Domovina tebe zove,
Amo medju sokolove.
Domovina dis' odraniš,
Zove tebe daje braniš ;
Od nevolja, svaki tuga,
Dajoj budeš virni sluga.
Daruj njozi tvoju mladost,
Dati mirna bude statrost,
Jer domovne mirno stanje,

Gradjanima blagodanje.
To dostignit tako može,
Kadse dica skupa slože,
Krv i snagu zanju dati,
Domobrancem sebe zvati.
Podji daklem virni sine,
Pomoć nosit ovo brime ;
Štoje dužnost naša prika,
Dokle traje našeg vika.
Tvoje stare, sve odrani
Ova zemlja, i sarani ;

A sad tebi daje krova,
Dajoj budeš snaga nova.
Njenu dužnost ; svršši stari,
Sad zadaća tebe žari,
Sa nevoljam uboj poći
Štoće nadom i kad doći —
Izdajica, nemoj biti,
Slavno ime tako skriti,
Skojimtise stari diču,
Sad izdajcem date viču,
Bolje dase ti nerode,
Koj dušmanam prave zgode ;
Podlju domu jada mirit,
Zalostnojim ime širit.
Daje tako dobro radit ;
Koštoje zlo lako gradit,
Izdajica tubi bio,
Dije prvi dila dio.
Izdajica valda traži ?
Kad dušmana na dom draži,
Neizkaznu sebi diku,
A osvetu domu priku.
Zašlaje toj diki zvizda,
Kojoj svoj dom neda gnjizda ;
Nitće imat vridna ploda,
Odmet — nuće od svog roda
Čuvaj se sad sine virni,
Od zasluga taki silni ;
Dati ime bude slavno,

Dasi za dom živjo stalno :
Takoćeti ime tvoje,
Biti slava zemlje ove ;
Izpunitćeš njenu nadu ;
Kao majke što imadu
Što u sreću njima stoji,
O Sinovi slavni svoji.
Košto majke sine rane,
U starosti daji brane ;
Kadnemoći nji zavate,
Dobrodušnost daim vrate, —
Sad u svoje snage cvatu
Roditelje da prihvatu :
Tako zemlja ova goji,
Svakog sina što tu stoji ;
U nezgodu kada pane,
Povrimenu dajoj stane,
U pomoći njozi biti,
Šnjom nezgode sve diliti.
Domorodče podji sada !
Dokjoš nema u nje jada,
Sagraditjoj snagu taku,
Nek mož odbit, strilu svaku
Stoće na nju ikad doći.
Nek na mejdan mož šnjom poći.
Ovu dužnost točno svršši,
Onda zdrugim pamet krši,
Onda možeš mislit stalno !
Dasi dužnost svršjo slavno !

V.

Spomenik.

Pokraj puta star spomenik
Od svi strana poharan,
Kobi znao onaj vik,
Kadaje on postavljan.
Sto već ljuti zima trag
Na njemuse vidi,
Alje on još dosta jak,
S'vrimenomse biti.

Još u njemu niki kip
Stari erni izmazan,
Vikovičnji spomen lip
Komje na čest urezan,
Oh! taj odkad čuva virno,
Taj nebeski dila glas,

Kajasuse nikad silno
Ovde zbila, za naš spas.
Nitko neće sad da dodje,
I da podnjim uzdane;
Samo ako putnik pzodje,
Ipodnjime da stane.

Vjekoslav.

Tesu žene, bede, pa bede!

(Šaljiva pripovidka iz života
Dida Mite birtaša iz Vrbova.)

Dida Mito birtaš stari iz Vbrova, sedi
Podpendžerom sa ljudma, i vako besedi.
No te žene tosu prave bede,
Jerte uvik, samo zatim glede,
Diće moći čuti novo štogod,
Jel, nastrado većem možda tkogod.
Onda udri ko u bubanj kleti,
Po ciloj varoši, trči glas sve leti,
I tek nije prošlo ni dobri pet časova,
Sav okoliš pun već ti glasova.
Eto tek štosam tu matoru izvijo,
Dodje vamo, moj prijatelj Mijo;
Pa već i on sve poredu znado,
Kakosamja danaske na strado.
O prokleta rekavico damite stamanit,
Daobise taki makar živ sahranit.
Sa šesdeset pete zime sam već sašo,
Al još zenske nisam, ja čestite našo.
Imosam već četiri, pet ženski komada,
Izgledosam sa svakom, da nepretelj vlada.
Prvamije bila, poimenu Jela.
Fala Bogu kadje smrt, sebi priuzela.
Taje bila uredno, i fino čeljade,
Što sve i sva, urediti znade,
Al u jednom samo, nije dobra bila,
Štoje uvek išla'kao kakva vila
Na pozorište i balove, imalaje volju,
Kroz čegase muž i žena po najviše kolju.

Zatosamju ja, višeput protuko,
A arište već, ondasam ja vuko.
Jer kurtala ženskomse vuć suda,
Njezinoje pravo pa ma išo kuda.
Noj tribalo mene samo prijavit,
Meni pak ajd arište škularit.
Ona kapetanu, po peticu šušne,
A on mene marš, u arište ćušne.
Ona ode dase šali, s'affiziri sedi,
A muž neka, nek izproduma gledi,
Žena ode pase, igra paradira,
A čovikjoj nekse u arištu caerira.
Ta bogami, toje tako zgodno i lipo,
Onda barem ni kodkuće nitko;
Neće barem nitko ljutitse i psovati,
I promišljat kakose može, tko okovat.
Kadje bog već vidjo daje svega dosti,
Priuzmeje sebi i mene oprostiti.
I kadse već jedanput, te srićno oprostim
Ondase ja u sebi, vako pridomislím,
Neću više „micku“ imenami moga,
Mase ne oženijo cilog vika svoga.
Toje tako trajalo, nikoliko dana,
Al badava nemogu ja. živit iz kafaua.
Ožanitse nisam imo, baš ni malko volju,
Kadsam znao zacilo da neću nač bolju.
Al te žene nisu mirne, i dotle brbljaju,
Dok čoviku što hoće neuklepaju.
Tako mene silom i oženu,
Ina friško ja, zapatim ženu.
Teza joj jebilo ime, ako dobro znadem,
Tala bogu štoje više samnom neimadem.
Taje bila velika i jaka u grudi,
I odveć je bila dobre i mekane ćrudi,
Tusi mogo psovati tuć i grdit,
Tase nije znala nikada razsdrit.
Nitse ona tila, štogod iztiravat,
Samo nekje pustim, dase mož naspavat;
Njojje bilo sve ravno i pravo,
Samo nekjoj čovik jist i piti davo.
Al doduše baš šnjom ni bilo mi više,

Njoj-je uvijek bilo vitra i kiše ;
Paje uvijek bila, čemerna i gnjavna,
A sa poslom bila uvijek ravna.
Ma tri dana vašar ležo, po ciloj kući,
Njusi mogo zato sve do mrtva tući,
Ona onda legne, paće s'Bogom spavat
A nećese ona, zato iztiravat.
Takosam se većem šnjome, najidjo
Dasam polak već dosad osidjo.
Alsam mlogo puta Boga molijo,
Nebil kako i ovu osvojjo,
Pami tako Bog nikako dade,
Da pane u Bolu i umirat stade ;
A ja reče fala tebi nebeski otče,
Kad ti mene oslobadjat poče.
Netée ovaj skoro, oženjense zvati,
Nitse kojoj ženi nagovorit, dati.
Takose te srećno kurtališem,
I drugiput ja, udovac postanem ;
Pase onda vrlo, zaimenujem jako,
Dase neću oženiti, ludo makarko,
Nitću više taku veliku i negromnu tražit,
Tesu line nemožji, ni našto nadražit.
Takosam ja u sebi sve to promišljavo,
Pa po više noći nisam zbog-tog spavo,
Najposle, i samsebi počosam dosadit,
Nisam znao, štoda imam u nevolji radit.
Dosadimi najposle kuhati i prati,
Pasam počo nanovo, ma našto pristati.
Najposlesam u sebi već i vako reko,
Bil to šta falilo kadbi ženu, ja vaskoro steko.
Jasam čovik joštek mlad, četrdeset lita
Nisam ružam pa izato, svaka zamnom pita ;
Otčulse već ženit, svakaćeme znadem,
Sama akoje ja, rad uzet imadem.
Triput bog pomaže, pa ma kako bilo,
Treći putse s'Bogom evo oženilo.
Nisam više uzo taku tešku negromnu u stasu,
Većsam gleda laku i vitku u pojasu.
Taje bila tanka, visoka i suha,
Još ponešto nuzto, bilaje i gluha
Imejoj je bila Eva madjarica vridna,

U makakakom poslu, ni bila postidna.
I mislitsam počo dasamse već spasjo,
I sa jednom čestitom, ženskom okrasjo. —
E vruga, sadćeš istom početi uživati,
Kako mađjarica tunc, čovika pošivati.
Morosamse uvijek šnjom, tuć, vuć i klati,
U ciloj kući nismo mogli stati.
Ona sirota još s'jutra, rakjese na vuće
Ondaje gotova cili dan, dase samnom tuće.
Meni potom, ako ni bilo pravo,
Onase nabrusi kano kakav újavo,
Onda „ördög“ ima posla, cili dan sa racom,
Dokse ona neopropa sa mojim višnjakom,
Tase igra kodnas s'dana na dan sbila
Stogamiye vrlo, jako izmrznila.
Jabise nje već i radostno paro,
Jošbijoje svašta i naput nagavo;
Al ta nisi vidjo, neće nipošto da ode,
Jerse kaže odućila, većem piti vode.
Donajposle nisam znao, štaću šnjome raditi,
Morosamse šajom ovako izravnit;
Davosamjoj koliko oće i jisti i piti,
Onaje onda morala dobra i mirna biti,
Buduć daje ona rakju imala u duši,
Na moju sriću odnjese uguši.
Alsam onda i dao, pravu falu Bogu,
Tako iz sveg srca, da većma nemogu.
Štoje mene tako srićnim učinio
I tu kugu odmene, nakon uništijo.
Evo toje bila moja treća, supruća i virna,
Sotimaje bila, moja patuja silaa. —
Svakimi govori dasam ja, baš ne šrićan čovik
Štosam moro tri žene, većem u pokojit,
A ja samo kažem, fala Stvoritelju
Nebi mogo meni, dati sriću bolju.
Sadću bar jedanput mir slavu uživati,
Inećuse morat više niskim vijati;
Sidiću u miru, čekati, i dvoriti goste,
Neću voditi brigu štaće biti posle.
Tako sam divova o tri godine dana,
Tesam samo grujo novce odsvakoji strana,

Almita svadnja, klanje, tako ukrv udje,
Dasam groban bijo, i svemi bilo tudje,
Imenami moga nimi bilo pravo,
Što nitkog nisam imo, skimebise klao.
Dase oženim, nisam smio, ni kinit
Dami neće opet, kakovg vruga zavrnit.
Onda možem zviždit, akominipravo
Možem onda grdit tog, štome navrkao.
Alja mislim poslovici, da ostanem viran,
Sto veli, „strpljen spašen“ paću biti miran
Takosam ja živjo srićno, i zdravo ugodno,
Najedanput cilo selo, oće jednovoljno
Damene za, nadčelnika, seoskog postavi,
I birtašluk samnom da ostavi.
Ja neznado kakoću, onda brez žene živit,
I zbog toga nisam tijo, zvanijese primit ;
Većsam njima lipo na ljubavi zafaljo,
Drugiput dokse ja, s' kakom srićno sparjo.
Ej' Ej' dida Mito, alsam mlogo puta reko,
Kamo sreće dasi jednu ma drvenu steko.
Pada da vidiš nadčelnika našeg dida Mitu.
Nebi bilo njemu para u cilome svitu
Al badava nij za nadčetnika, neoženjen, čovik
Taj mož samo pristat ići duban lovit.
Ako da Bog i srića do biranja drugog.
Čekatée vas dida Mito, i imatée druga svog.
E sad dida Mito ako oćeš nadčelnik bit,
Tise moraš gledat, pošteno oženit.
Toće sad i biti, velim, kadsam naumjo
Ali neznam kakoću, kudbise okrenjo.
Micku neću, neću, tame naučila,
Veliku pa linu, tame izmučila ;
A školjavu zlicu, pijanicu neću,
Mada dotle sto puta načelnika meću,
Pada nebi nikad, iz-imenovan bijo,
Od taki štosam kazo uzet nebi tijo.
Akobise trefila debela i lipa,
Tabi mislim bila, vridna nadčelnika.
Eto Bara nudise iz Jasenovaca,
Taće mislim morat, donet i novaca,
Toje jedno učno, i vospitano čeljade

13

9

3059

1300

13

1017

443

415

417

418

430

375

427

413

435

432

442

440

447

440

452

433

430

430

428

422

449

427

430

Ta čest i poštenje svakom dati znade.

Tuču uzet, taće bar znati i mene poštvat,

Nećuse ja tu s'koje kakima okivat,

Zatoje nju vamo dragi Bog i dono,

Dase nas dvoje, sparimo na skoro.

Kakoja namisli takosam uradjo

Bognas šnjegovom milošćom na gradjo.

Iz početka taje dobra, tako znala biti,

Dasam ja počo o ženama, drugčije suditi.

I poste štoje sve matorija postajala,

Svese samnom gore-gore sudarala ;

Buduć daje ona odveć fina bila,

Nisam mogo nastaćit kadifa i svila.

Najposle počelomi i nebiti pravo,

Kobi to djavola ma našto, novac dao

Sad ni dobar ambrel, triba drugi kupit,

Sadće opet špiodam' i prstenjem me ljutit.

Ako nisam tijo dat joj, to sve pokupovat

Morosamse tuć šnjome i psovati

S' onimasam mogo, uhvatio pa izlemo lako

Al ne s'ovom tako, ovotije debelo i jako.

Probosamse s'njome nikoji put tući

Svakimahje bilo moje kraće izvući.

A iztroši lame pa već neimadem.

Od kud koju krajearu izvaditi znadem.

Eto sada kako, vi svi susedi znate,

Samovoljno mene za nadčelnika odabrate ;

Cilo selo eto mene, rad imade

Ali ona neće, nista zato ni da znade,

Već akojoj neću zlatam lanac kupit,

Veli daćese vrlo razljutit,

Da neće samnom živit, daćeme ostavit,

Pame opet neće, natu stolicu postavit.

Tri godine glavu akosam stezo,

Barsam evo vidim spametnom savezo.

Alaj dida Mito bolje date nije,

Kadte take osuda sa nevalja bije ;

Jel ti nemaš sriće, jel dasu sve ženske take

Dasu line, zle, jako starstne i u umu lake ;

To nemož bit, ta evo i ova moja virna,

Taje znala biti dobra, ćedna, i mirna.

425

110

297

271

52

~~740-30~~

70-10-30

109m40kw

~~100~~

19060

190

109m60kw

14760

960

1030

101030

109m40kw

30

17-9 10

195
65-2

1 10 d

297

271

30

48

Samo žene tosu pokore i bede,
Jerte samo taru glavu, i zatime glede,
Da čovika oblažu; pa onda ni brige,
A posleće oni, većnjim čitat knjige,
Zato svaki dobro, nek zapregne gaće
Panek uvik na ženu pazi, — štaće,
Jerte žene tošu bede, pa bede
Odkudse nenadaš, odtudte ujede.

297

271

93

10

1700

Živa ukopana.

Ako će te me rado slušati, ja ću vam nješto privoviedati, što sam pried nekoliko godinah daleko u tudjem svietu doživio. Reče djed Ma- to mladjima koji ga umoliše, da jim nješto zanimiva privovieda.

„Samo pripoviedajte!“ rekoše mladji, i on začu evo ovako:

„U jednoj te istoj godini izgubio sam otea i majku. Prijateljah nisam imao, mnogo manje rodjakah. Bio sam brez pomoći i mislio sam svojem ožalosćenom sreću olakšati, ako budem svoju otačbinu ostavio i u sviet se udaljio. Razprodam svoje preostalo imanje i dadoh se na putovanje. Malo novca što sam nuz sebe imao i nekoja pisma, koja mi je gospodin župnik dao, bijahu jedina podpora, što mi je moglo za preporuku služiti. Nije mi bilo teško mjesta si naći; bio sam mlad, dvadeset godinah star, jak, a pošteno lice obavalo je moje dobro srce i plemenitu dušu. Vlastelin Ivić, koji tada u N... stanovao, primi me k sebi za lovca u službu, premda drugih poslova nisam znao obavljati osim jedinih krava čuvati.

Posao mi nije bio težak; većom stranom sam uz vlastelina stajao, pa kad je on, ili drugi tkogod iz obitelji putovao, morao sam ih pratiti; na svaki i najmanji mig paziti i svaku najmanju zapovjed brzo i točno ovršiti. Plaću sam dobio na godinu: dviesta forintih, je- lo stan i podpunu opravu sa narodnom perjanicom i velikim bodežem, koji mi je o pojasu visio.

U proljeće pohadjao je vlastelin svoja velika imanja a prieko zime boravio je u velikih gradovih. Ovaj životarenja način meni se do- padao i ja se za cielo nigda u svoj zavičaj nazad povratiti nebi pože- lio, da mi nisu svakom sgodom moju prostotu, moju vjeru u dragoga Boga i često moljenje predbacivali. Ako sam otišao u crkvu, ili ako

181030

2-4-1

sam prije ili poslje jela svoje ruke sklopio i dragom Bogu na hrani zahvalio, klimali su glavom i bockali me riečma, kao da se zavjeriše kako bi me od Boga i njegove službe odvratili. Tko nije po svietu putovao i samo naše maleno selo poznaje, taj mi neće vjerovati; pa ipak je sveta istina kad velim da će te za svakim korakom naći u svietu zločestih ljudi koji vas napastuju i na grieh navode. I kuća vlastelina Ivića bila je takovimi zločesti dusi napunjena, Počam od samoga vlastelina da do posljednjega sluge svaki se je držao za osobitu radost, kad je mogao prieko Boga, svetih otajtsva i vjérozakonskih obreda bezsramno i porugljivo govoriti. Bogu hvala ja nisam njima jednako mislio i govorio, nu zato sam mnogima nepodobštinama izvržen bio.

Kad su moji drugovi uvidili da me pod nipošto na svoju stranu nemogu pridobiti, najpak me ostaviše u miru, da po volji, svoje kršćanske dužnosti ovršujem. Samo jedna služkinja, koja je vlastelinku posluživala i svuda pratila, prionula se moje duše, baš ko prazna pijavica bolesnatiela; meni se pričinilo kao da je bila odlučila moju siromašnu dušu na silu nečistniaku predati.

Ona se zvala Julka, prizime njezino i rodno mjesto nebiše mi poznato, a najpak nespada na stvar. Nu ipak je vriedno napomenuti, da ista ova Julka nije imala zločesto srce. Ona je sliedila svoju gospodju i htjela je da bude od drugih držana za duhovitu i naobražneu, kao da duhovitost i naobraženost u izsmiehavanju Boga i njegovih sveti sastoji. Sva dakle njezina bogogrdja proizticahu iz oholosti. Bilo je samo pretvaranje i ništa drugo. I zato vam kažem ako bi kadgod naišli na takve ljude, koji vam kažu: neima Boga, neima pakla i vječita blaženstva, koji priek o svećenika viču, nastojte njihovu nutarnjost proučiti, i na skoro će te se osvedočiti, da sve ovo iz oholosti proiztiče, dočim u sebi tako zlo nemisle.

Kad bi Julka smenom prieko zakona rieč povelala, tada sám obično mućao, da ju još više nerazdražim. Pustio sam ju mirno dalje govoriti, tako da se je posve ogorčena upokojila. Sasvim tim upotriebila je svaku sgodu samo da se na taj govor o nova povrati. Jednom pri večeri, koju smo uvijek zajedno jeli, pusti se opet u porugivanje i izsmiehavanja prama dragomu Bogu na toliko, da već nisam više mogao mirno slušati, i zato joj rečem: Julko, vi će te još i najpotlam uviditi, da to neće na dobro izaći. Dragi Bog mora izgubiti uztrpljivost i vas pokarat; sad ste dakako prenapeti, jer vam je dobro, ali kasnije kad vam bude dušu zaiskao, neznam kako će vam biti!

Baš! reče ona porugljivo; ja se nebojim vašega Boga i ciele njegove jakosti. Najpk tko me može uvjeriti da ima Boga? Tko ga je

vidio i čuo? Samo stare babe i djeca vjeruju u Boga, ali ja ne!

Ovakav govor moram očito reći, zadade mi strah; mislio sam Bog mora grom opaliti te kuću i nas svekolike uništiti.

Sutra dan u obično vreme stajao sam u predsobi i čekao na zapovjed. Upitaše me je li sam Julku vidio, i na moj odgovor da nisam, rekoše mi da ju već preko jedne ure traže, a nigdje je nemogu naći. Na silu otvore vrata njezine sobice i tamo ju nadju hladnu i mrtvu na krevetu ležeću. Liečnik bude odma dozvan, on potvrdi njezinu smrt, i sutra dan bude tielo ukopano. Mi u to vreme bijasmo na vlastelinovom dobru u N . . . te jer nismo druga važna posla imali, odpratismo pokojnicu na groblje na vječni počinak. Tamo imadosmo sgodu žalostna promatranja predazeti, jer nam se svima ova smrt pričnila očevidnim znakom božje osvete, jer svi pače i isti bezbožnjaci rekoše da Julka nije dobro učinila, kada je dobroga Boga za cilj svojega porugauja ođabrala.

Što se mene tiče, ja nisam promatrao smrt pri tom slučaju kao najveću strahotu, nego sam mislio na još mnogo strašnije njezine posljedice. Gdje je sad ona? pitao sam sama sebe. Kada Bog djecu brez krštenja umrvšu, djecu koja samo radi grieha naših praroditeljah duguju vječne radosti lišava, kako će tek one kazniti, koji svakim danom njegovu moć i veličanstvo ruže, i koji ga za svojega gospodina i Boga nepriznaju. On jih neće svojim baštinici priznati, te će ih vječna baštinstva slave nebeske za uvijek lišiti.

Kakvi će im drugi stan dati nego onaj, o kojem on sam reče: gdeje će biti plač i škripanje zubi. Julka sada trpi, njezina vječna kaznja je započela i nigda neće pristati.

Ovakve turobne misli neprestano me mučiše i napuniše mi dušu tako, da mi je svaki posao dozlogrdio. I poče moliti dragoga Boga da bi me svojom milosću štitio, da može bit nebi ljudskim napastovanjem zaveden upao i nevjernikom postao. Jer božju bitnost tajiti isto je tako smiešno kao i budalasto, i značilo bi pri danu reći da je noć, premda ima vrlo mnogo takovih na svijetu, koji se ovu budalaštinu nestide izreći. Tko mi stoji dobar da ću i ja ovoj napasti izbjeći i u istu ludost nepasti? Bogu hvala, on me je ovoga zla sve do danas sačuvao!

Julku u devet sati u jutro pokopasmo. Oko pete uru po podne dodje crkvenjak koji je ujedno i grobar bio u dvor. Umoran od brzoga hoda upita za vlastelina.

Tamo je u sobi, dobije za odgovor — al ima društva.

Što mi je za društvo, reče grobar — ja moram k njemu na nekoliko riečih.

Otvori vrata i bane u odlično društvo, kojemu današnji pokop nije mogao pripriečiti, da se raspuštenim društvenim šalama nepoda.

Gospodine : reče grobar — služavka koju danas ukopasmo nije mrtva, nego više za pomoć.

Ove rieči u takvom društvu izrčene, gdje se je najmanje u smrti mislilo, bijahu grom iz vedra neba. Strah svakoga pojedinoga obnzme. Vlastelin bijaše koji se prvi sakupio.

Nije moguće, reče on hladnokrvno — Julka je preksinoć umerla, jučer je liečnik njezinu smrt potvrdio. Da je htjela probuditi se, za cielo bi prije ukopanja to učinila. Strah vas je dragi priatelju zaveo.

Gospodine, odvrati crkvenjak — ja sam i grobar, dan noć sam na groblju i poznajem mnogo bolje mrtve, nego da bi se njih strašio. Jedva dva koraka od Julkina groba, kopao sam novu raku i čuo sam slabu tutnjavu iz zemlje prodirati ; mislio sam sprva da se varam, nu opet snova začujem tutanj, priložim uhvo na friško na bacanu zemlju i posve razumljivo čujem rieči: pomoć, pomoć!

Zašto dakle niste odma odkopali, kad ste znali da se nevarate? upita vlastelin.

To samo u prisutnosti dotična poglavarstva može biti, nastavi grobar nu jerbo naš starešina skoro cielu milju daleko odovud stanuje, a gospodin župnik jednoj staroj ženi posliednju pomast dieli, koja će također za koji dan tamo počivati, zato sam odredio vama to najaviti, oko će te na vas odgovornost primiti.

Vlastelin umoli društvo da bi se na ovoj viesti neuznemirilo, sjede sa još svoja dva prijatelja na kola i mi se povezosmo prema groblju.

Mi priložismo svoja uhva grobu, ali ništa nečusmo' pa ni najmanjega suštnja' premda nas grobar neprestan i pod sveto uvjeravao' da je čuo glas iz groba.

Mi se dadosmo na posao. Četvrt ure još nebiše minuo i grob već bi otvoren. Izvukosmo žkrinju (lies) i razlupasmo poklopac.

Sada već više nismo dvojili da je Julka živa bila ukopana: Njezine kose (vlasi) biše razčupane' pokrov i ponjava u koju bi zavijena poderana, a tielo joj na više mjestih krvarilo. Odvismo ju i postavismo joj ruku na srce, da se osviedočimo je li još bije; ona teško uzdahne, baš kao njetko koji zraka treba' htjede se podići' i reče lahko: Bože' hvala ti!

Ja ju podignem i položim na kola i jerbo se je župnik ed bolestnice već bio nazad povratio, o izpripovieda mu vlastelin cieli događ

jaj, ujedno ga umoli kod sebe bolestnicu zadržati, da se nebi u dvoru nad njezinom povratku zastrašili. Obeća također pomoć i svojega liečnika joj poslati.

Župnik privoli, i bolestnica bude u njegov stan donešena. Ja dobijem nalog kod nje ostati, dokle bude moje pomoći trebala.

Ja ostadoh do sutra dan. Julka se dobrano oporavila i medju ostalom govoru poče mi evo ovako pripoviedati :

Kad sam se opet probudila' bila sam kao led hladna. Otvorim oči ali nisam ništa vidila ; slušala sam nu nisam nista čula ; htjela se podići ali nemogo, s nogama micati i opet nemogoh' ruke prama licu svinuti pa i to nemogoh. Bila sam čvrsto u ponjave povijena ; s desne' s lijeve strane i nad menom osjećala sam hladan' vlažan i tako blizu zid' da se nisam ni maknuti mogla. Sprva mi se pričiniło da sanjam. Drhtala sam na cielom tielu premda se nesjećam' da sam ikada u snu drhtala. Ja pokušam svoje misli sabrati i nadjoh da živim i da sam budna. Počeh razmišljavati i spomenuh se da sam kao obično u postelju na pokoj legla.

Zar nisam u svojoj postelji ?

Zaisto' ovo nije slamarica načem ležim. Protegnut se nisam mogla' mahnula sam si ru'kama' osjetih na laktovih bol. Gdje sam ? Je su li možebit mislili da sam mrtva' te su me živu ukopali ? ... Ova misao prosievnu mi poput munje duhom i protjera mi kroz cielo tielo samrtni znoj. Tipam' gibam se' vičem al nitko neodgovara ; glas ne daje odziva' već ostaje smenom u grobu.

O strahote ! ta ja sam i zbilja u grobu ! - Pa sam si valjda i dvadeset put rekla : ta to nije moguće. Ali težak i zatvoren zrak, ponjava' moja gola glava i tielo' hladnoća' tmina i tišina' sve to dokazivaše' ipak je istina' što te ovija ponjava je ; ti ležiš u grobu.

Vi neznate što će to reći biti živ ukopan' nećete nigda ni znati. Ne' vi nećete nigda iskusiti to vam ja mogu kazati. O Bože' kako si me izbavio !...

Gospodine župniće, reče zatim pogledav župnika, koji ju je slušao — ja sam griješno stvorenje nezaslužujem ove velike milosti, treba de budem odsudjena. Ja sam svaki dan ne samo jedan put, nego i po sto put mojega Boga pogrđila i uvredila.

Upitajte samo ovoga poslužitelja i on će vam najbolje kazati, da sam ja zločesto stvorenje !

Ovdje prestane govoriti. i poče gorko plakati. Poslje nekoliko časovah nastavi opet dalje :

Vanredni strah napuni mi dušu i srce kad sam upoznala svoju

veliku nesreću. Ovdje dakle da ti tvoj život dovršiš! . . . brez pomoći i svake utjehe, u crnoj tmuni medju mrtvima! . . .

Moja borba sa smrtnom bitom će teška i grozna, a glad će me sve više mučiti.

Ah, promislite samo dobro i vi će te se uvjeriti, da nema na ovom svijetu mukah, koje bi se onima u grobu mogle prisposodobiti!

Sakupin još jednom sve svoje sile, povičem za pomoć, nu glas nedaje odziva, ostaje kod mene u grobu i skoro da me zadavi. Slušam . . . nema odgovora; vičem . . . sve zahman! Protežem se, hoću da daske razlomim i zemlju odrovim, ali sve zahman, ja ostajem u grobu. Razne u pamet upiljene misli povećavaju mi muke, koje trpim, i u zamamljivih prilika predstavljaju grozotu mojega položaja.

Gledim u duhu svijet i moje prijašnje drugove kako se po dovršenom poslu šale i uživaju svietlost neba. O kako su oni sretni, oni žive, i ja živim — ali u grobu i borim se sa smrću! . . . Onesvestih se i prepustih ljutoj žestini; zamolih smrt da me što prije uništila, udarah sa čelom o škrinju i grizoh ju zubmi.

Sve ovo bi u istinu strašnoj pa ipak blago prama onom što oćutih kad pomislih na Boga pakao i viekovječnost. Kako da stupim pried gospodina koga sam tako često vriedjala? Kako će me primiti i kakve će nove kaznje iznaći kad me već sada na tako strašan način kazni? Ja nepoželih već više umrieti i htjedoh radje u svojem grobu na uvijek živjeti nego pravednom sudcu u ruke pasti. Čula sam ga pretiti se i vidila nakazne sablazni, koje mi se približavahu, pokazujuć porugljivo svoje oštre i šiljaste zube, kao da mi time htjedoše reći; još malo i biti ćeš nasa, mi ćemo jesti tvoje tielo i piti tvoju krv uzkrsnuti i mi ćemo ga opet jesti i piti ju. Kad ove sablazni izćeznuše, vidjah druge mnogo crnje i gorje. Okolo ognja poredani nećistnjaci čekahu neuztrpljivo na svoju žrtvu. Samo još malo uztrpljenja imajtei reće najstariji od njih, za koji ćasak i biti će naša, ja ću ju prvi primiti, podticale oganj i umnožite žeravicu. Nećistnjaci postušaše i zasvjedoćišo svoju radost kroz upravo djavaosku viku i buku. Ja htjedoh pobjeći, ali bjeg iz groba posve je nemoguć. Više put sam ćula da molitva raztjeruje paklene nakaze i zato pokušah moliti.

Dobri Bože, rekoh, Bože milosrdja, nezaslužujem da me i jednim samo pogledom sažalenja pomiluješ, koja sam tvoje veličanstvo poružila svojega najboljega oćea zatajala, bezstidno i sramotno pogrdila. Sagriešila sam, i uvijek sam tako djelovala kao da te odurjavam; paće i svoje bližnje htjela sam nevjerom zavesti. Ja sam ih nagovarala da te psuju i u psovanju podupirala, da moj gospodine, ja nisam vriedna da m¹

oprostiš, tvoja je srdžba pravedna, ja zaslužujem pakao; ali ti moj Bože, imaš sina, koji je rad mojega odkupljenja na križu umro.

Pogledaj njegove rane, rad mene ih je zadobio i za mene je prolio svoju neprocijenjenu krv. Na križu te je molio, da mi se smiluješ, nećeš li dakle uslišati molbu tako dobroga sina, koji za ono umira, za što te moli?

Ja žalim sve moje učinjene zloče, ja ih odurjavam i pripravna sam jih svojom krvlju oprati.

Dragi Isuse, ako sam kadkad tvoju milost odbacila, neuzkrati mi ju sada u ovom času. Sveta Djevico i mila majko Mario, utoč šće grišnika, primi me u tvoje okrilje, budi mi na pomoć; moli Boga da me ostavi u grobu, dok se očistim kroz kajanje, ili da primi moju smrt kao zadovoljštinu za svekolike, moje grieh.

Pri kraju ove molitve začuh lupanj motike nad glavom. Sva se stresem. Nova nada izbavljenja napuni mi srce i još jednom viknem glasno: pomoć! pomoć! jer odma ću umrieti! Neznam da li se varam nu pričinilo mi se je kao da začuh odgovor: odma, odma ću opet doći! Koliko je poslje evih utješljivih rieči vremena prošlo, neznam, jer sa ulazom u grob nastaje viekovječnosť, sati (ure) mirno prolaze, i nije ih možno brojiti.

Molitva je razpršila paklene sablazni i ja se umirih. Uztirpljivo sam čekala osloboditelja, kojega mi bozja providnost obećala poslati. Zrak kojim sam dihala, učinio mi se težjim i počivao mi na grudih poput velika tereta; srce mi kucaše silnije, mislila sam da mi se glava mora razpasti i krv na nos i oči udariti. Misli se poremetiše, vlasi na glavi nakostršiše, a cielo tielo naježilo. Smrt mi lebdila pred očima. Još jednom umolih milost, uprosih Mariju da me štiti i Jsusa Krsta da me k sebi primi.

Kad se opet probudih, nadjoh se na zemlji.

A sada zahvaljujem dragom Bogu što me je ovim naukom poučio, nastojat ću njim se okoristiti. Zaisto, dvojila sam o Bogu i njegovoj svemožnosti nu toga više dobro znam i tvrdo obećajem da neću učiniti. Ostali moj život biti će posvećen molitvi i pokori. On me stvorio iz ništa, živu me povuče iz groba, a to je brez dvojbe takove milost za koju mu nemogu dosta zahvaliti, jer brez nje bi možebit na uvijek bila odsudjena! — Julka je održala svoju rieč. Bila si je već od prije prištedjila do petnaest stotinah forintih. Polovicu od istih dala je staromu grobaru koji joj život spasio; drugo je razdijeli medju sirote, i otidje u samostan medju milosrdne duhovne sestre.

Poslje mjesec danah zahvalim se i ja vlastelinu Iviću na službi i povratim se u našu domovinu.“

Bezbrži roditelji.

U stara vremena imali su nekoji krivovjerski narodi smiešne običaje. Medju iste spadao je i ovaj: u nekoje određene dane preko godine, rođena djeca imala su biti krivomu bogu Molohu sažgana na posvetilište.

Krivi bog Moloh bio je sakovan od jakoga železa i tuča, imao je oblik bika, visinu deset, širinu pet a dužinu sedam aršinah. U svetkovine naredjene bogu Molohu na slavu, naložili su krivovjerski svećenici već u ranu zoru veliku vatru, i kad je Moloh već sasvim ognjem usjan bio, zapovjedili su materima da svoju nevinu dječicu pobacaju u otvorene ralje krivomu bogu na žrtvu. Uhvatile se zatim nesretne matere u kolo oko željezna bika, vikale i igrale, da nečuju plač i jauk svoje rođene djevice, i da time svojega boga Moloha proslave.

Nu ove krivobožne matere jer su svoju djecu požrtvovale, pokvarile su jim samo nekakva tjelesa, i život im oduzele, a dušice im spasile.

I okrutni Irud dao je mnogo nevine djevice u Betlemu i cijeloj onoj okolici posjeći, te je tako njihova tjelesa uništio, a duše im od viečna skvarenja sačuvao. I kao što tvrdo vjerujemo da su njihove duše u nebu, tako isto pobožno slavimo uspomenu njihove mučeničke smrti, črvrti dan iza božića na mladince.

Posao mnogo crnji i gorji, djecu svoju vlastitu, ne samo tjelesno nego još i duševno kvariti i ubijati, preduzeli su žalibože! mnogo kršćanski roditelji, kroz svoju nebrigu, zločeste izgleda i nevjeru.

Ali jaoh svim takvim roditeljem; u ovom životu sramotu i žalost od svoje zapuštene djece očekivati, a na drugom pravednoj se osveti nadati mogu. To će nam i sliedeći događaj posviedočiti.

Kad je Henerik četvrti kraljevao, živila je u Franceskoj plemenita i imućna obitelj na svojem imanju u O . . . Široka i nepregledna polja, liepe sgrade, i druga bogatstva, sve to bi ništa prema onoj radosti, koju uživaše roditelji u svojoj jedinici Ivki, koju je mati narav osim vanredne liepote, ujedno i svimi drugim duševnimi darovi baš obiljno nadarila.

Ivka je bila od svojih roditelja nježno odhranjivana. osobito se gospodja majka brinula, da si milu kćerku u pletenju vlasih, unošnji i pristojnom držanju obuči.

Poleg drugih ženskih izpaznosti bila je Ivka prava umjetnica na glasoviru i dobra plesačica; jednom riečjom bila je takva, kakvu ju htjela mater za sviet odgojenu imati.

Drugo je pitanje da li je i u kršćanskom nauku bila dobro obučena. Teško! jer veliki naučitelj Izidor kaže: da nije moguće svietu, izpraznosti i kršćanskoj krieposti zajedno služiti.

Čini mi se, da si Ivka u svojoj liepoti baš mnogo netare glave zbog kršćanske krieposti. Već u petnajstoj godini svojega života posvetila se ciparskoj božici ljubavi; jedina joj briga biše tražiti razna društva, i zato ju pri svakom balu, plesu, šetalištu i drugih sastaneih i zabavah čovjek mogao vidjeti. Imala je više ljubeznikah nego je u godini danah!

Rekao bi, da je ipak med svimi drugimi prednost zadobio, neki mladi Francez plemenite obitelji imenom Kanut. Oni se oboje ljubiše; uslied toga ju zaprosi od roditeljah za ženu. Ovi najprije izpričavaše Ivkinu mladost, nu kasnije moradoše ipak privoliti, strašeč se ne ugodih posljedica.

Tako je to, kada se mladima i mladosti svaka sloboda pripusti, kad se svakoj brezobraznosti priuče, kao što i sada biva, zato kad odrastu nedadu se više ravnati.

Tako biva, kad bezbrižne matere svojim odraslima kćerkama svakuda ići dopustaju, svakom i nepoznatom mladiću u kolo i šetnju povjeravaju, najpak sliedi žalost, gubitak poštenja i od Boga neizbježiva kazna.

Kanut i Ivka su već zaručeni. Pripreve se u veliko čine za dođu svadbu.

Ova se viest na daleko razširila, pa doprla i do uših nekoga talijanskoga baruna imenom Petra.

I ovaj je već od prije stajao sa Ivkom u poznanstvu i bio je odlučio svojem ju srcu ženidbom prigrliti. Premda je odlučio svojem ju srcu ženidbom prigrliti. Premda je Petar Kanutov dobar prijatelj bio, toga mu ipak nikako nije mogao oprostiti. Poče misliti i snovati, kako bi predstojeću svadbu osujetio; nije mu namjera pošla za voljom; ljubomornost ga na toliko zasliepi i on odluči Kanuta svojega prijatelja ubiti, te tako vjenčanje pripriečiti.

Što je Petar odlučio to je takodjer nastojao izvršiti. Pogodio je skupim novcem poznatoga zločinca Ivana da ubojstvo počine.

Slučaj mu poslužio i liepa sгода pružila mu ruku.

Petar je pratio svoga protivnika svaki korak pozornim okom.

Na skoro začuje, da će zaručnik Kanut po podne u svoj nedaleko ležeći dvor izaći.

Ivan dobije zapovjed, u blizini dvora u grmu sakriven čekati na Kanuta.

Što je na svijetu groznije od ljubavi? Koliko se puta okupa u nevinoj čovječjoj krvi, koju čestoput zlikovci i žilah pravednikah iztoče?

Ipak čudo, što neće nitko da uvidi pogibalj ljubavi; sve se ljubi te gubi svoju krv, život i dušu.

Mladi Kanut je izkusio. Jedva je dojahao blizu grma, za kojim je Ivan sakriven čekao, puška puče, i on pade sa konja mrtav na zemlju.

Ubojica se kroz poznate si stranputice brzo povrati i dojde najaviti Petru, da je zadatu rieč pošteno ovršio i mladoga zaručnika preselio u viekovječnost.

Medjutim Petar, da svaku i najmanju sumnju predusreti, jedva što je Kanut iz kuće otišao, otidje Ivki u posjet, dajoj predstojećem vjenčanju sreću poželi, i ujedno mednimi riečmi svoju veliku žalost dostavi, jer nije tako sretan, da bi ju svojom milom suprugom nazvati mogao.

Što bi to imalo značiti, netko velikom silom zvoni, na kućni vrati?

Tko je to?

Jedan od Kanutovih sluga. Oči su mu zaplakane i lice blijedo a ustne očevidno drhću. Žalost mu prekida rječ, on nemože da javi mladjoj zaručnici turobnu viest.

Gospodin Kanut je mrtav, ubijen je!

Ovo malo riečih bi dosta Ivki. Liepe rumen ružice sa lica izčeznuše; ruke joj i noge zardhtaše; čupa is vlasi, više i proklinje krvočnoj ubojicu, koji ju onoga mentovao, koji joj najmilije na svijetu bio. Pade nemoćna na sobu i ostade nepomična.

U kući se sve uzbuni; Petar upotribe sve da bolestnicu okri pi; pa da bolestnicu okri pi; pa da učinjeno ubojstvo još bolje zakloni, otidje sam i najavi poglavarstvu počinjeno na Kanutu umorstvo.

Neizreciva zloča!

Vreme je najbolji liek svakoj boli, i s vremenom zacieli svaka rana.

Ivka se posljo nekoliko danañ od svoje dueševne boli oporavila. Prijašna vedrina i rumen poliepsa joj s nova mladjahno lice.

Sa položenjem pokojnikova tiela u hladni grob, prestalo je i njezino srce za njega kucati; zato se poče osvrtati i novo poznanstvo tražiti.

Dobro je rekao neki stari naučnjak: nevjeruj baš svaki put ženi. Prevarila je Eva Adama, Berzabea Davida, Dalila Samsona i Jutta Holofernesa; premda nam je poznato, da jo Adam prvi čovjek na svijeto bio; David najsvetiji, Salamon najmudriji kralj; Samson pako i Holofernes najveći junaci.

Naš opet sviet o ženi veli: kad se na te milo smije, misli još ovaj da mi je.

Mnogi se već ob ovoj istini osviedočiše — i pokajaše.

I Petar znao je sgodu upotrebiti, samo još sada neznam, da mi na svoju sreću ili pak nesreću. Služio je Ivki najvećom pripravnosti, upravo ju obožavao te ponudio joj stalan stan u svojem srcu.

Ivka se baš nije mnogo odricala, primi ponudu i obeća se Pesru pruženom rukom.

Tko bi radostniji od Petra.

Ali tko bi se to usudio reći? Kako bi onaj mogao biti radostan, koga sviest muči i grize poput neumorljiva crva?

Petar je bio u velikoj brigi; Ivan njime pogodjeni ubojca, lahko je mogao novo umorstvo prije ili kasnije počinuti, uhvaćen biti, pa i njega odati; poče dakle razmisljati, kako bi ga utamano te tako za uvijek neškodljivim učinio.

Da svoj predstojdci savez sa liepom Ivkom osigura, ponudi nekakvom zlikovcu Stjepana znatnu svotu novca, da Ivana potraži i životom ga razstavi.

Sjepan rado primi ponudu i nručenu si kesicu zlatnim novcom; zaputi se tražiti Ivana, da zadanu rječ što prije ovrši.

Nije bilo teško Stjepanu naći tražečega si druga i starog prijatelja Ivana, jer poznaje vuk vučje ležaje.

Nadje ga iza kratka vremena i u najboljem položaju da izvrši svoje poslanje.

Nasao ga u hladu stare lipe u dubokom snu.

Nigda bolje sgode za Stjepana, samo ako svoj cilj nepromaši.

Medjutim naši vele : da neće vrana vrani oči izkopati.

Zar nečitamo i u svetom pismu : ako je dakle djavao sam sobom u neskladu kako će stajati kraljestvo njegovo?

Bez dvojbe razorilo bi se!

Nu toga duh nečisti nigda pripustiti neće.

Stjepan izvuče iza pojasa oštri bodež, lagano se došulja bliže i stade pred Ivana.

U mojoj si oblasti, reče sam sebi, i priloži šiljak oštra bodeza na Ivanovo srce.

Još samo jedan trenutak i biti ćeš u vječnosti!

Ruka mu zadržta; bodež povuče nazad i stavi ga opet za pojas.

Nebi bilo pravo, šaptnu lagano, špavajućega čovjeka ubiti, koji mi celoga svoga života ništa na žao učinio nije, pača bili smo uvijek dobri prijatelji i braća pri svakoj kradji i zločinu, svaki smo grabež i plien baš pravo bratinski podjelili.

Produbi Ivana i reče mu : brate ! tvoj život je bio u mojoj ruči, ja ti ga poklanjam.

Zatim mu izpriповiеda sve.

Ivan je pozorno slušao pripoviedajućega Stjepana; čudio se velikoj okrtnosti Petrovoj; srdio se što ga je nepoverljivim držao i zakletvom potvrdi, da će mu u svoje vreme milo za drago povratiti.

Oba se posavjetovaše, što bi najbolje bilo započeti; zato i odlučiše : da se Stjepan nazad povrati i svoj zečjom krvju namazani bodež Petru kao jamstvo, da je njegovoj želji zadovoljeno, pokaže.

Stjepan je ujedno i Ivki imao očitovati, kako je njezin zarnčnik Kanut zlobom, Kroz Petra ubijen.

Bili si obojica uvjerini, da ovaj zločin neće baš tako lahko Ivka sadanjem svom zaručniku Petru oprostiti. Ako bude trebala za osvetu pomoći, Ivan će joj drage volje pripomoći.

Dogovor bi dovršen; Stjepan i Ivan utvrdiše novo prijateljstvo i kao dobra braća, pružajuć si svoje desne, razstadoše se.

Petar je željno izgledao Stjepanov povratak i kad mu ovaj izpriповjеdao kako je Ivana spavajućega umorio, i da veću istinitost svojim riečma podade, pokaže mu svoj krvavi bodež, na što se Petar, umiri, te ga jos jednom preko ugovora obdari.

Petar se mnogo lakše osjećao; teško mu na sreću počivajući strah popustio je ne malo; od tada već nije na ništo drugo nego na predstojeću ženidbu mislio; sam si laskao kako će sa svojom milom Ivkom sretno i zadovoljno dane do smrti sprovadjati.

Pošto je još Stjepanu zapovjedio, da ob ovom užastnom događaju celoga svoga života pred nikim spomena nečini, odpusti ga.

Stjepan je riečma doduše obećao, da će mučati, nu drugčije u sebi mišljaše.

Jedva se Petrom oprostio, podje Ivki i pripovjedi sve, joj kao što biše sa Ivanom ugovorio.

Možete si promisliti, kako se ova novost neugodno dojmila Ivkina srca; lice joj izražavalo srdžbu, a srce silnije udaralo za osvetom.

Proklinjaše Petra i njime grozno počinjeno djelo; rukama prela,

majuć prisije što prije mu se osvetiti. Stjepanu obeća bogato uzdarje-ako joj ujedno sa Ivanom u pomoći bude da proizvede osvetu ; najpak mu još naloži, da se obojica sutradan u velikom vrtu (bašci) njezina otca nadju.

Ovdje se mogu kao istinite upotrebiti one, našem narodu dobro poznate rieči : „Zaklela se zemlja raju ; da se svaka tajna znaju !“

Petar je mislio, da je njegovim povodom potvoreno umorstvo za uvijek zakopano i zaboravljeno ; sama sebe je tješio predstojećom ženidbom, u kojoj je mislio mirno i u zadovoljstvu groživjetu ; međjutim je njegova zaručnica snovala, kako bi mu se što prvo i grozije osvetila.

Cujte kakvu je okrutnost jedna ženska osoba u stanju počinuti.

Pod večer sjede Ivka i napisa drhtućom rukom listić na Petra, kojim ga liepo umoli, da sutra poslje podne dodje u njemu dobro poznat vrt njezina otca, jer želi šnjime nješto na snmu o svadbi govoriti ; u nadi da će joj pravednu želju izpuniti, ostaje mu na uvijek vjerna.

Kad je Petar uručeni si listi é pročitao, bijaše mu noć duga, i nije mogao opredeljenog sata dočekati. Sve mu ure idjahu pred podne legano i svaki je četvrt brojio na prste. Najpak nije ni čudo, bio je ovo prvi listić nježnom Ivkinom ručicom pisan i njemu poslan. Zaisto velika sreća i radost za Petra ! Neznam, da li će biti dugotranja, nu veoma dvojim, jer vidim da je Ivka oba zlikovca Stjepana i Ivana sakrila pod zastore (zavjese) u sobi, dajuć jim poluglasno nekoje zapovjedi, te čeka nestrpljivo na žrtvu svoje osvete. Dok je tamo amo hodala zabavljajuć se osvetljivimi misli, evo i Petar dodje.

Nije baš lahko opisati kakvimi dubokimi nakloi i pozdravi predstavio se svojoj zaručnici bio je jedan od poznatih svojega doba gizdelina i radje je pogrešio prot. ma kojoj od deset zspovjedi božjih, nego proti uljudnosti.

Ivka ga uvede mednimi riečmi u sobu.

Na prvi njezin mig nahrupe sakriveni zlikovci na Petra, oduzese mu mač, svezaše ruke i noga i baciše na pod.

Poput razjarene lavice, kojoj mladje odnose, skoči Ivka na svojega zaručnika : „Zločesti ubojicu !“ reče posve uzrujana ; „ti si mi životom razstavio mojega Kanuta baš u onaj čas, kad sam mislila najsjetnija biti ; tvoja užasna kob, predala te je meni u mojoj si oblasti, zaslužena plaća neće izaostati ; osveta je moja !“

Povuče mač iz korice i zadade Petru nekoliko težkih rana ; i premda je ovaj za pomoć vikao, milosrdje prosio, ostala je Ivka pri svojoj krvoločnoj odluci stalna. „Utrni sada žestoki plamen sliepe ljubavi“, nastavi zatim porugljivo, „koja te je na toliko zaspjelila da si postao ubojicom mojega miloga zaručnika Kanuta.“

Pri ovih riečih probode mu srce, a dušu pošalje u viečnost.

Oba pomagača zadovolji sa kesom novca.

Umoreno tielo ostavi na mjestu umorstva ; zaključa sobu i povrari se kući.

U svojoj sobici sjeđe, te sa nekoliko riečih opiše cieti ova igro.

grozan događaj, ujedno i kratak list na svoje roditelje; uze zatim već pripremljenu čašu s otrovom i zababe si nemilu smrt.

Ovako je liepa Ivka zbog nebrige svojih roditelja žalostno svoj mladjahni život dovršila.

Bilo je u vreme večere; Ivka nije došla, zato ju potraže u njezinoj sobi.

Ah za ime božje! što bi to imalo znamenovati; ona leži na zemlji — mrtva!

Sve se uzbuni u kući; vika, plač i jauk na sve strane; mlada je zaručnica mrtva; tko bi mogao nesmiljeni ubojica biti?

Roditelje nadvlada žalost i oni padoše u nesviet. Otvoriše kraj nje ležeći listić i počitaše njegov sadržaj:

„Lahka noć, lahka noć o roditelji za uvijek; Neplačite moju smrt, nego vas iste, jer vi ste pravi uzrok moje teške smrti. Vaša meni od mladosti pripuššana sloboda strmoglavila me je u zlo; srce mi otrovala neumjerena ljubav, i tako me ubojicom učinila. Umorenog Petra najti će te u našem vrtu zaključana, on je niemi svjedok moje osvete, jer je mojega zaručnika, Kanuta ubijo. Moja nečista sviest nije mi dala pok-oja, zato sam sebe i u sebi plod zabranite ljubavi otrovala. Ovo su posljedice vaše brezbriznosti, koje će vam uvijek na sramotu bit. Očekujem od pravednoga sudca da vas po svojoj svetoj pravdi sudi, kao što ste zaslužili, jer ste mene vaš plod zenemáрили i za uvijek upropas-tifi.“ Vaša kćer Ivka.

Kako se ove rieči dojmise srca Ivkinih roditelja nije baš lahko izreći, nu svakáko služe rođitejem za primer, da svoju djecu odgoje na kriepost i viečno baženstvo, ne pako na svoju vlastitu sramotu i viečno prokletstvo.

Svi se naučni ljudi u tom slažu, da odgoj djece i njihovu krieposti podučavanje najprvi je i najvažniji posao, koji je dragi Bog rođitejem naložio.

Istina je doduše nepobitno, da djete čim se na ovaj sviet porodi, nadaromo je mnogimi upravo dičnimi duševnimi i tjelesnimi darovi ili moći, kako je na primer pamet, razum slobodna volja, jakost i liepota tiela i t. d. Nu ove liepe čovječje moći trebaju prvo tudje pomoći, da se s vremenom mogu razviti.

Odozud sledi da brez odgoja i pouke, onaj liepi dar, čovječji razum, što no je najliepše djelo božjih rukuh, ostao bi zakopan i posve uništen, te se tako čovjek premda slika božja u ničem od ostalih nerazložnih živina nebi razlikovao.

I danas još mnogo takovih imademo primerah; oni divljaci koji po velikih američkih šuma i australskih otocih rastrkano žive brez svakog uzgoja i obuke, razlikuju se od ostalih živina u toliko, što u sebi nose neumrlu dušu, i jer su pritežkom mukom i neprocinejenom krvlju gospodina Isukrsta kao i mi odkupljeni.

Čovjek je zato na sviet stvoreno da bude sretan te da i druge usreći. Nu kao što brez uzgoja ostaje drugima životinjama jednak, tako po zločestom uzgoju i poduki biva najnesretniji i najškodljiviji stvor, služi sebi i drugima na teret i propast,

Sliedi da po samom pravom i kriepostnom ili bolje rečeno po krsćankom uzgoju postaje čovjek ono, na što ga je dragi Bog stvorio.

Ovaj kršćanski uzgoj dužni su roditelji svojoj djeci dati jer jim to nalaže naravsko nagnuće prama njim a takodjer i božja zapovjed.

Promislimo što su djeca svojim roditeljem, i koji je njihov cilj ili svrha?

Djeca su néprocienje zalog koji je brigi roditeljah dobri. Bog izporučio, i od čega će on jednom strog i pravedan razlog iskati.

Jaoh dakle svim onim roditeljem ako ovo blago njihova naime djeca, bude kroz zločesto odhranjivanje izgubljeno.

Najpak treba znati da su djeca ono isto što i roditelji; oni su razumni stvorovi božji, stvoreni na božju priliku, odredjeni su dakle na postignuće onoga istoga cilja kao i roditelji, to jest da na ovom svijetu sretni budui na uvijek blaženi.

Svakako bi dakle roditelji nemilosrdno postupali sa svojom djecom, kad bi jih od ovog cilja viečna blaženstva odvrćali.

Vriedno je napomenuti, da su djeca po svetom krštenju primljena u krilo svete katoličke crkve, i kao članovi iste, mogu podpunim pravom od svojih roditelja iztraživati da jih kriepostnoodhrane i u onom nauku poduče, koji sveta katolička crkva predaje.

Najbolje će roditelji izpuniti svoju dužnost prama djeci, ako jim budu dobrim izgledom prednjačili, i u srce im ucjepili čist držanja i vladanja nauk.

Preka je potreba, da takodjer i roditelji u držanju i ponašanju budu čisti i kriepostni, jer ljubav i poštivanje koje prama svojim roditeljem djeca već od naravi nose, čini, da nepaze toliko na njihove riječe, koliko na djela.

Po sviedočanstvu svetoga pisma pozvao je drági Bog Kajna na edgovor jer je ubio svejega brata Abela i zato ga upitao: Kajne gdje ti je brat Abel?

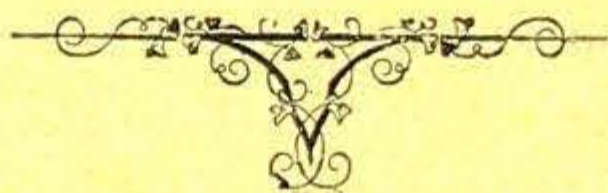
Ovaj mu odurno odvratí: zar ja znadem; ja nisam njegov čuvar! Ti si ga ubijo, reče mu Bog; nevina krv tvojega brata vće k meni za osvetom, zato ćeš biti proklét.

Ovako će isto i roditelje koji svoju djecu nebrigom u uzgoiu ubijaju, pravedan nebeski sudac jednom na odgovornost potegnuti i upitati: gdje su vam vaša djeca?

Da li će ju sa Kajnom odurno odgovoití: mi neznamo!

Nu za cieio će im sveznajući sudac reći: što ste učinili, duše vaše djece viču za osvetom. Duša za dušu; podjite od mene u viečni oganj, koji je pripravljen vragu i njegovoj družini!

Roberto Kauk.

53

6-503145

2319

244

Vašari

2. srpanja, 15. (sajmovi, pazari.)

Kolov., 6. rujna, na ime Marije.

Abonj, 30. Svidnja, 20. Kolovoza, 30. Studena.

Ača, 15. Travnja, 29. Listopada
Ada (Bačka), 19. Ožujka, 15. Lipnja, 25. Listopada.

Abonj, 2. Travnja, 16. Lipnja, 15. Rujna, 24. Studena.

Aljmaš, 9. Veljače, 1. Svibnja, 14. Rujna, 22. Studena.

Apatin, 12. Svibnja, 21. Listopada.

Apoštag, 24. Lipnja, 12. List.

Arad, prid cvitnu nediju, na Petrov
Aroksalaš, 24. Veljače, 15. Lipnja, 5. Kolovoza, 21. Rujna.

Baan, (Baranja), 10. Ožujka, 1. Lipnja, 29. Rujna, 8. Prosinca.

Bač, na dan Dimitra, na Pilip-Jakov, o Duhovih, na začecé Bi. D. Marje.

Baja, 24. Velječe, 24. Travnja, 22. Srpnja, 21. Rujna, 6. Prosinca.

Bajmak, 25. Svibnja, 24. Kolovoza, 11. Studena.

Balašša Gjarmat, 6. Sičnja, 2. Veljače, 1. Svibnja, 20. Kolovoza, 20. Rujna, 1. Studena.

Bavanište, 22. Svibnja, 26. List.

Baračka, 17. Lipnja, 20. Listop.

Batta, 9. Travnja, 15. Listopada.

Battasek, 19. Ožujka, 16. Lipnja, 24. Rujna, 28. Listopada.

Bečej (stari), 8. Travnja, 5. Srpnja, 15. Listopada.

Beškerek (velik), 1. Ožujka, 9. Svibnja, 17. Kolovoza, 12. List. 11. Studena.

Bešenovo (staro), 15. Svibnja, 15. Listopada.

Besterce, (Vag), 3. Sičnja, 11. Travnja, 13. Lipnja, 8. Kolovoza, 19. Rujna, 8. Studena.

Bezdán, 15. Ožujka, 16. Srpnja, 29. Rujna, 19. Studena,

Bonjhad, 6. Ožujka, 8. Svibnja, 10. Srpnja, 4. Rujna.

Beznobanja, u nedilju Letare, o duhovih, 16. Kolv., 30. Stud.

Bučin, (Temeš), 24. Travnja, 24. Srpnja, 15. List., 20. Prosinca.

Buziaš, 23. Sičnja, 24. Travnja, 25. Srpnja, 1. Listopada.

Čakova, (Temeš), u srid korizme, (po starom kalendaru), 29. Lip., 27. Kolovoza, 20. Rujna, 11. Studena.

Čaktornja, 3. Veljače, na cvitn. nedilja, 30. Lipnja, 3. Kolovoza 15. Listopada, 25. Studena.

Čakvar, posli nedilje „Oculi,“ posli nedilje „Rogate,“ 24. Srp, 6. Prosinca.

Čanad, (srbski i nim.), 25. Ožuj., 20. Lipnja, 16. Listopada, 20. Prosinca.

Čantavir, u ponediljak prid 1. Svibnja, 24. Rujna.

Čoka, (Torontal), na ime Isusovo, sedmi dan posli uskrsa, na sv. Trojstvo, 29. Rujna.

Čongrad, 1. Ožujka, 1. Svidnja, 25. Kolovoza, 10. Prosinca.

Čurog, 4. Ožujka, 1. Lipnja, 6. Listopada.

Ceglid, 15. Sičnja, 19. Travnja, 22. Srpnja, 1. Studena.

Cripaja, 4-6. Travnja, 8-10. Rujna.

Cibakhaza, 31. Ožujka, 30. Svibnja, 15. Rujna, 18. Studena.

Dabaš, 18. Veljače, 1. Svibnja, 3. Kolovoza, 1. Studena.

Dalja, 4. Svibnja, 30. Listopada,

6503145

- Dnrda, 2. Sičnja, u ponediljak prl.
je Spasova. 24. Kol., 4. Stud.
Darüvar, 10. Ožujka, 1. Rujna.
Debrecin, 17. Sičnja, 24. Travnja,
15. Kolovoza, 9. Listopada. Va-
šar pada uvik u ponediljak prid
naznačenim danom.
- Deva, 14. Sičnja, 13. Svibnja, 3.
Kolovoza, 30. Listopada.
- Djakovo, 1. Svibnja, 26. Srpnja,
28. Listopada.
- Dorožma, 7. Travnja, 29. Lipnja.
16. Rujna, 8. Prosinca.
- Dubrava, 10. Svibnja, 16. Sprnja,
29. Rujna. 6. Prosinca.
- Dunafeldvar, 25. Ožujka, u utorak
posli Duhovah, 20. Kolovoza, 1.
Studena.
- Dunapataj, 14. Velječe, 17. Trav.,
29. Lipnja, 4. Listopada, 13
Posinca.
- Dunapentele, vašari padaju na te
Ponediljke, kad je sv. Cjuro,
sv. Trojstvo, mala Gospojina.
- Dunaveče, 14. Veljače, 6. Svipnja,
26. Srpujak, 29. Rujna.
- Eger, n ponediljak one nedilje
koje Pavao pustinjak pada , u
ponediljak, kad Pongrac pada,
u ponediljak, kad pohodjenje
Bl. D. M. pada, 29. Rujna.
- Erči, u ponediljak Travnja mise,
ca, kad sv. Lav pada, i u po-
nediljak, kad Miholj pada.
- Estergom, u ponediljak, kad je
Grgur (Ožujka), Urban (Svip-
nai). Loáro (Kolovoza), Šimun-
Juda (Listopad).
- Ersekujvar, na Matiju, na cvitnu
nedilju, na Urban, na Petrov,
u nediluj posli svetog Stipana
Kralja.
- Fehertemplom, 5. Ožuj., 23. Li-
naj, 18. List.
- Felegyhaza, 20. Sičnja, e27. Svib-
nja, 18. Kolovoza, 4. Listopada.
- Földvar, (Bačka), 22. Ožujka, 7.
Lipnja, 21. Kolov.
- Franjova, 13. Svibnja, 13. Srpnja,
31. Listopada.
- Futok, 3. Ožujka, 16. Lipuja, 18.
Kolovoza, 7. Stud.
- Fülek, 6. Veljače, 24. Svibnja, 23.
Kolovoza, 18, Stud.
- Fülöpszállás, 8. Travnja, 17. Lip-
nja, 5. Rujna, 6. Prosinca
- Garčin, 1. Svibnja, na Duhove, 29.
lipn'a, 21. Rujna.
- Gjengješ, 2. Velječe, 25. Svbnja,
24. Kolovoza, 19. Stud.
- Gjertjamoš. 5. Trvnja, 17. Lip.,
19. Rujna.
- Gjur, 18. Sičnja, velike nedilje, u
ponediljak prid Brašančevo, 22.
Srpnja, 8. Rujna, 25. Stud.
- Gjula, (Békés), na obraćenje svet.
Pavla 25. Sičanj, u ned. prid
„Exaudi.“ u ned. prid 22. Srp-
nja, 8. Rujna.
- Gjulafehverar, u utorak prid Uskrs
26. Srp., 30. Rujna, 18. Pros.
- Gospić, 1. Svibnja, 10. Listopada.
- Hajoš, 25. Ožujka, 29, Lipnja, 29.
Rujna.
- Hajdušica, 25. Kolovoza.
- Halaš, 25. Ožujka, 21, Lipnja, 1.
Rujna, 29. Stud.
- Harkanj, u velječu na Žužanu.
Travnja na Gjorgjev, Kolovoza
na Petar u okovih, i Prosinca
na Nikolu,
- Haršanj (velik) u ponediljak prid
sv. Ladislav, 9. Listopada.
- Hatvan, 2. Veljače, 28. Travnja,
2. Lipnja, 29. Kolovoza, 2. Li-
stopada, 5. Studena.
- Heveš, 25. sičnja, 18. travnja, 18.
srpja, 24. listopada.
- Hodmezővásárhelj, u nedilju posli
sv. imena Isusova (sičanj), u
nedilju prid sv. Jesip (ožujka),
prtd Brašančevo, prid razstanak
apoštolah 15. srpnja, u nedilju
prid Gař apata (listopada).
- Hodšag, 9. travnja, 29. rujna.
- Högyesz, 1. sičnja, 2. ožujka, 3.
lipnja, 4. studena.
- Iglo, u srid korizme, 7. lip., pos.

- lidaje nedilje rujna, prve nedilje prosinca.
- Illova, veljače na Doroteju, na Blagovist, na Spasov, na Brašančevo, na Mar. Magd., rujna na sv. Matu, na svih svetih, na začecje bl. div Marie (Prosin.) Ilok, 24. travnja, 13. lipnjak 2. Kolovoza, 23. list., 25. studen, Irig, (Toln.) ne dan sv. Blaža, sv. Gjure, male Gospe i sv. Kate Indija; na cara Konstant., na malu Gospu, na pohodjenje Blažene Dvice Marije.
- Ivan-Egerszeg, u sridu prid 6. siječnja, u prvu sridu travnja, srpnja i listopada.
- Jankovac, 17. trav., 26. srpnja, 1. studena.
- Jasberin, 25. ožujka, 18. svibnja, 15. kolovoza, 4. list., 9. pros.
- Kalača, 19. ožuj., 31. svibnja, 15. kolovoza, 30. studena.
- Kaniža, (Zala žup.) 30. siječnja, 3. travnja, 22. svibnja, 14. kolovoza, 9. listopada, 4. prosinca.
- Kaniža, (turska), 29. travnja, 1. srpnja.
- Kaniža, (stara Bačka), 25. svib., 1. rujna.
- Kapošvar, (Šomogj.) 15. siječ., 25. ožujka, 4. rujna, 2. studena.
- Kapušvar, (Šopron), u ponedjeljak posli 25. siječnja, 19. ožujka, na Brašančevo, 26. srpnja, 29. kolovoza, 13. prosinca.
- Kašša, 20. siječnja, 3. svibnja, 27. lipnja, 15. kolovoza, 19. stud.
- Katymar, (Bačka), u ponedjeljak posli 16. svibnja, miseca list., kad sv. Terezija pada.
- Kamenica, 3. svibnja, 22. lipnja, 18. listopada.
- Karlovac, (Hrvatska), 8. svibnja, 15. lipnja, 25. srpnja, 29. rujna, 21. prosinca.
- Kečkemet, 12. ožujka, 10. siječnja, 10. kolov., 26. rujna, 25. stud.
- Keresztur, (nimački), 3. svibnja, 14. rujna.
- Keresztur, (Bodrogh), 20. veljače, 5. lipnja, 28. kolov., 27. stud.
- Keresteš, u ponedjeljak posli sv. Trojstva i cvitne nedilje, u ponedjeljak posli sv. Nikole.
- Kernjaja, (Bačka), 10. svibnja, 4. listopada.
- Kesthelj, (Zala), 6. siječnja, u četvrtak posli Uskrsa, u četvrtak posli Brašančeva, 10. kolovoza, 21. rujna.
- Kikinda, (velika), 24. travnja, 24. lipnja, 20. rujna, 1. prosinca.
- Kiš-Köröš (Pešt.žup.), 24. velj., 1. svib., 18. listopada, 1. kolov.
- Kiš-Komárom, na Cjurgjev, na sv. Pavla, u ponedjeljak prid svetu Katu.
- Kiš-Marton, u poned. na „Oculi“ i „Exaudi“ nediljah; u ponedjeljak posli sv. Petra u okovih i posli 21. rujna,
- Kištelek, (Čongrad), 16. travnja, 7. srpnja, 20. listopada.
- Kiš-u-jašaiš, 19. lipnja, 4. rujna, 13. prosinca.
- Koložvar, 10. siječnja, 12. ožujka, 13. lipnja, 1. kolovoza, 2. stud
- Komarom, na Pilip-Jakov, na Petrov, na Roku, na sv. Franju i Adriju.
- Kula, (Bačka) 29. trav., 24. lipnja, 6. kolov., 15. list.
- Kun Dorozna, (Čongrad), 1. velj., 29. lipnja, 16. rujna, 8. pros.
- Kun-szut-Mihály, 3. velj., 16. svib., 22. kolovoza, 29. prosinca.
- Kutaš, 5. travnja, 30. lipnja, 31. srpnja, 6. rujna.
- Lugoš, (Kraššov.) 10. veljače, 10. svibnja, 2. srpnja, 21. listopada.
- Madaraš, 25. siječnja, u ned. prid Spasovo, 25. srpnja, 26. list.
- Magoč, (Baran'a ž.) 14. veljače, 18. travnja, 13. srpnja, 7. list.
- Majša, 9. veljače, u poned. posl, sv. Trojstva, 27. kol., 11. stud.
- Mako, u subotu prid „Judica“ ne-

dilju, u sub. prid 24. lipnja, 19. kolovoza, 19. studena.
 Martonoš, 8. lipnja, posle male Gospe u nedilju, 7. studena.
 Mitrovica, (Hrv.) na 40. mučeni-
 kah, na Cvitnu nedilju, na Spa-
 sov, ua Iliju, na malu Gospu,
 Mohač, 24. veljače, 17. travnja.
 24. lipnja, 11. stud., 21. pros,
 Moholj.(Bač) 30. svib., 30. ruj,
 Mokrin, 14. velječe. 20. svibnja,
 20. kolovoza.
 Morovica, posle sv. Josipe u ne,
 dilja, poslidnje nedilje srpnja,
 prve nedilje studena.
 Nagy-Kireš, 5. ožujka, 24. trav.,
 27. lipnja, 26. list.
 Nagy-szt-Miklós, 5. trav., 5. srp.
 25. listopada.
 Nagy-szombat, 21. sičnja, 11. ožj.
 29. travnja, 1. svibnja, 24. lip-
 nja, 29. srpnja, 9. rujna, 28.
 listopada, 2. prosinca.
 Nadašd, 19 ožujka, 20. kolovoza.
 Nemeš-Militič, 9. svib., 20. list,
 Novi.Sad, 20. ožujka, 19. svibnja,
 10. kolov., 29. listopada.
 Novo-Selo, 25. veljače, 8. lipnja
 14. rujna, 1. studena.
 Osik, 20. sičnja, 24. travnja, 20.
 srp. 18. list.
 Pakš, u ponediljak prid 16. svib.
 15. srpnja, 21. rujna, 19. stud,
 Palanka, u prvi ponediljak svibnja
 i listopada.
 Pančevo, na Gjrgjev, na Petrov.
 na mal. gospojinu.
 Papa, na svitlo Marino, na Bla-
 govist, na sv. Trojstve, na po-
 hodjenje Bl. D. Marije, na ve-
 liku Gospojinu, na malu Gosp.
 na začetje Bl. D. M.
 Pešta, na Josip, na Medardu, na
 Ivana glasovika, 15. studena.
 Perjamoš, 24. travnja, 15. lipnja,
 24. rujna.
 Petrovoselo, u ponediljak prid 8.
 svibnja, 30. kolovoza, 7. stud.
 Pečuh, u ponediljak cosli svitla

Marina, u pon. prije Duhova,
 na pohodjenje Bl. D. M., na
 Katarinu.
 Pečka, u ned. prid 9. svib., 14. ruj.
 Pečvarad, miseca velječe na dan
 Valentina, travnja na albu, ko-
 lovoza na veliku Cospu, na sv.
 Luku.
 Petrovaradin, 24. velj., o Petrovu
 o Martin.
 Požega, na Antun, na Cvitnu ned.
 na Duhove, na Tereziu, na Tomu.
 Požun, na Vincu tavnja miseca.
 na Ivana krstitelja, na Lucu,
 Prgl.-szt.-Ivan, u ponediljak prid
 24. lipnja.
 Rekaš, 9. veljače, 16. lip., 15. ruj,
 Revkomarom, 29. trav., 1. svibnja.
 24. lipja, 12. kol., 30. rujna,
 1. list., 26. stud.
 Ruma, (Bačka), 13. trav., 29. svib.,
 13. lip., 29. srp., 29. rujna.
 Šarkanj, 10. svibnja, 23. kolov.,
 11. stud.
 Šikluš, 19. ožujka. u ponediljak
 posli sv. Trojstva, u ponediljak
 te nedilje, kao je velika Gosp.,
 30. stud., 2. Prosinca.
 Šopron. prvi ponediljak korizme,
 prvi ponediljak svibnja, zadnji
 poned. kolovoza, prvi ponedilj,
 posli Elizabéte.
 Sarvaš, 24. velj, 24. lipnja, 19.
 listopada. 21. prosica.
 Santo (Abauj var.) u sridu prid
 Uskrs, 13. srpnja, 4. listopada,
 6. prosinca.
 Segedin, 5. svib., 3. srpnja, 10,
 listopada, 80. studena.
 Seksard, u ponedilj. i utorak tih
 nedilja u koje spadaju: Cvitni-
 ca, Brašančevo, pohodjenje Bl.
 D. Mar., našašće križa i svéte
 Elizabeth.
 Szent-Marton, 24. veljače, u pnn.
 prije Duhova, 10. kol., 11. stu.
 Szent-Marton, (Šopron v.) 24. velj.
 10 kolovoza, 25. listopada.

Szt Mikloš. 5. travnja, 5. srpnja,
25. list.
Szt.-Mikloš turski, 17. travnja, 26.
srpnja, 4. list.
Szt.-Tamaš, 12. ožujka, 26. srp.,
20. rujna.
Sonta, (Bačka), 26. ožujka, 22.
list., 17. kolovoza, 19. studena.
Stolni-Biograd, (Fehérvár). na či-
stu nedilju, u ponediljak posli
Gjurgjeva, na Ivana, Bartola,
Demetriju.
Slankamen, 2. srpnja.
Solnok, 24. veljače u nedilju prid
Spasov, 8. rujna, 5. studena.
Stanišić (Bačka), 12. trav., 4. list.
Sombor, (Bačka), na Blagovist, o
Spasovu, o velikoj Gospi, 25.
studena.
Subatica, o Matiji, 16. svibnja,
8. rujna, 28. listopada.
Temerin, 25. veljače, 5. svibnja.
4. rujna, 22. studena.
Temišvar, 19. ožujka, 1. lip., 25.
srpnja, 29. rujna, 18. prosinca.
Tolna, u prvi ponediljak svibnja,
13. lipnja, 10. kolov., 5. stud.
Topafalva, u petak prid cvitnu
nedilju, u petak prid Dohove,
9. srpna, 29 kolovoza, 5. stud.
Topola, 18. travnja, 13. srpnja, 4.
listopada
Uj-Arad, 1. ožujka, 16. lipnja, 18.
listopada.
Uj-Sivac, (Bačka), 3. travnja 10.
lipnja, 23. rujna.
Uj-Beč, 4. travnja, 10. kolovoza,
28. listopada.
Uj- Pešta, 1. veljače, 1. svibnja, u
nedilju posli 15. srpnja, i list.

Vac, prid Uskrs, u nedilju prid
pohodjenje Bl. D. M., prid Gal
apata i na Tomu prosinca.
Varažd, 24. travnja, 25. lipnja,
25. srpnja, 5. studena.
Varadin veliki, 12. ožujka, 21.
lipnja, 8. rujna, 8. prosinca.
Varašdin (Hrv.) na Gjurgjev, na
Ivenje, na Jakov, na Mirka.
Vašarište, (Vesprem), 20. ožujka,
17. srpnja,
Vašarište, (Šomljo), na Benedikta
ožujka, na Margu srpnja, na
Lamberta rujna, i na Božić.
Verbas novi, 28. ožujka, 2. lip.,
12. rujna.
Vesprim, sičnja 14. veijače,
12. ožuj., 4. svibnja, 10. kolov.,
21. rujna, 6. prosinca.
Veliki banat, 2. srpnja, 1. rujna,
3. list.
Vilanj, 3. trav., 30. listopada.
Vinkovci, 16. svibnja, 6. kolovoza,
1. studena.
Vukovar, 1. svibnja, 24. lipnja,
15. studena.
Zabola, 27. velj, 27. svibnja, 7.
rujna, 2. studena.
Zemun, na sv. Matiju, 3. svibnja,
13. prosinca.
Zagreb. u četvrtak prije cvitne ne-
dilje, na dan posli Marka, na
Margu, na dan posli Stipana
kralja, na Šimun.
Žambek, 4. veljače, 10. trav., 24,
lipnja, 28. listopada.
Žablja. 15. travnja, 20. lipnja. 29.
rujna.
Žombolj, 19. ožujka, 29. lipnja,
8. rujna, 11. stud.

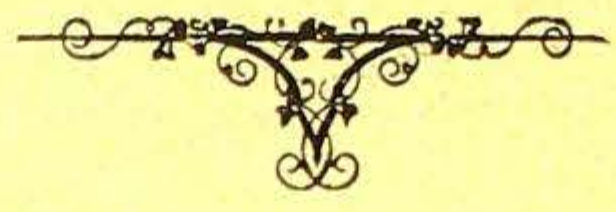

337
25

5 7 5
5 6 7
5 9 4
5 7 9
5 5 8

28373
2837

OBJAVE.

Imamo sriču V. C. občinstvu obznaniti, daćemo te-
kućegodine Listopada 1-og na „Kossuth“ ulici u Dimit-
riević kući, krasno uredjeno **skladište i miztogotavl-**
jana svakojaki sladčica otvoviti, sa svim naslido-
vanjem potomćemo biti, da svakim načinom, uz naj veću
čistoću, točno i posteno izsluživa nje čast v. c. občinst-
va zadobijemo.

Maguse dobiti: najbolje i najkrasnije zgotovljene
torte za svatbu, najukusnija friško zgotovljena pečena
tista (hachée, satanella, pistacien listići itd.) sladolec, le-
denc i vruće kave sa mlikom (ručak kao i užna) dalje
čokolade, the, tako isto najbolji ovo- i inozemski likera,
scherry chartrense, suvarak itd.

Primano u sećerarski poso pripadajuće svatbene cile
priprave, makarkakve: ora, mak, prazne, pre uživauju
the i kave obična tista, isto fanke i zgotavljanje fran-
ceske brioche.

U čast v. c. občinstva se pripravljajuć.

Osobitim poštovanjem

Fischer i Erci.

IVO ANDRASOFSKY

mesar.

„Battyhány“ ulica (na piaci od sudi) u „Roth“ ku-
ći priporučuje svoju dobro opremljenu mesarnicu, di sa-
dašnjem vieku odmierno svako vrieme moguse dobiti
svaki dan friško i suho krmskomeso sunke, slanine,
svakojake divenice, viršle, salvalade, paprene, dimljave i
biele slanine, mast, salo, i žmare (čvarci); tako isto u
mesarski posao pripadojuće stvari jeftino sgotavlja i ukus-
no opremljene iz služuje sosobitim poštovanjem.

Ivo Andrasovszky,

mesar.

U knjigoveznici

GJURE KRECIJE

mogu se dobiti svakojake

MOLITVENICE

u dobrim jakim koricama takodjer u finu žulju (granit) i kadifu vezano, n. pr.

„Razgovor Sbogom,“ „Vrata Nebeska,“ „Vinac Angjeoski,“ „Vinac Bogoljubni,“ „Zlatna Kruna,“ „Dobar Dan,“ „Misna Knjižica,“ „Živa Ružica,“ „150 Čudesah,“ „52 Subota knjiga.“

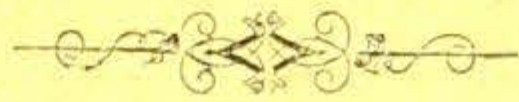
P I S A M A :

„Razgovor Ugod,“ „Kraljević Marko,“ „Senjanin Iva,“ „Miloš Obilić,“ „Ban Zrinjović,“ „Pisma Svatovska,“ „Pisma Mala,“ „Pisma Velika.“

Svitoglasne Maria-Celske kapi.

Ovi kapi čudnovata snaga osobito (osobito) u utrobi, kao u kočnji, po mnogo godišnjem izkustvu, kod odraslih tako kao kod djetinstva, pokvarene utrobe iodove postojeći nevaljama tako velikocino se izkazali dasu stanoviti oglas dobili u Rimu i daleko preko krajevanaše majke crkve, joiglasoviti franceski likara čest jesu čestno za dobili. Buduč da najviše bola odpokvarene utrobe izhodi, po ovom se krv oloji i jos koje kakoe hrdjave vlage postanu, upotribavanje ovi kapi svake sirukeosobito doli slideće utrobobolje srećno unište iprekinu taki bolestnik kad svaki dan 2—3 puta pojednu kafenu kasku ovi kapi popoje. Maria celske kapi u slidećem neviljama nikaki lik ne primaša kod hrdjavog apetita, kod godnogšmoka usta, kod zanima vitra, kod kisela podrigivanja, kodkolike kod criva mutnja, kod goreće utrobe, kod s zametka ka mečka (muškom spolu), kod često popišanja glista, kod žutine kodćesta bljuvanja, glabovolje, grčeva u stomachu, kod srdobolje kod slezine i džigerico bolje.

Ove kapi poviše od dvi stotine godišnjem izkustvu, posvidočilišu, da sve više spomenute bole izkrno liče i više osoba život preko 100 lita uzdržali jesu.

Uputa uživanja ovi kapi,

Ove kapi malo gorkuljasti šmok imadu, jutrom na štetree dalje prija objeda i u večer prija nego što bi le. go po jednu kašcicu (djeci pak pola) sa friškom vodom ili svodom pomišanim vinom immduse usta oplaknuti posli odma se osićati može kako u cilom tilu moć snagu hrasbrenost bude. Po uživauju ovi kapi više spomenuti bola ma koja za 2—4 nedilje se izkoreni.

Naravno da nužno moramo uredan život voditi. Jedna bočica košta 35 kr. Glavno skladište kod Kalora Braddy u likarnici pod imenom „az őrangyalhoz“ u Kremsieru, u Subotici **Milassin Nace** likarni podimenon „angyala čuvara.“

Za duhandžie.

Skladiste i Klisarnica stivi Lula.

Imam sriću veliko e, občinstvu obznaniti da sam u mestu „Kossuth“ ulica u novozidanoj Dimitrievic kući jednu sa svim današnjem veku odmiernu,

Klisarnicu i Skladiste

Stivi Lula

otvorio, po najboljem izboru imam najfiniji stivi lula, sopovka, tako isto sam sgotavljam urese cimere, slova na lule i sopovke

Takodjer čistenje i svakojake popravke stivi lula primam i jeftino po najbrže obvršujem.

Priporučujuć se u čast v. e, občinstvu

s osobitim poštovanjem

Svartz Danilo,

klisar stivni lula,

Stranške naredbe razšiljem po poštanskom pouzeću najtočnije i najbrže.

Za duhandžie.

Za duhandžie.

Za duhandžie.

7268

my

B.Š. knjižnica
I. Kujundžića

zkvh.org.rs

B.Š. knjižnica
I. Kujundžića

zkvh.org.rs

